

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.3
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotās smilts-grants un smilts
ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Akmensdzirnavas” Ķeguma novada
Birzgales pagastā

Derīgs līdz 2019.gada 15.aprīlim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA „Rīteru dolomīts”, reģistrācijas Nr.40103438994, adrese: Mednieku iela 24-35, Ogre, LV – 5001, tālr. 28307050 (turpmāk arī Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „Vides Eksperti”, reģistrācijas Nr.40003820612, adrese: Ganību dambis 24D-317A, Rīga, LV – 1005, tālr. 67784362 (turpmāk arī Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2015.gada 10.decembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par plānoto smilts – grants un smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Akmensdzirnavas” Ķeguma novada Birzgales pagastā.
- 2016.gada 3.martā iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma par plānoto smilts – grants un smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Akmensdzirnavas” Ķeguma novada Birzgales pagastā aktuālā redakcija (turpmāk Ziņojums).
- 2016.gada 6.aprīlī iesniegta papildinformācija ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumam (Ziņojuma 7.2., 7.3. un 7.4.pielikums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – smilts - grants un smilts ieguve (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Ķeguma novada Birzgales pagasts, nekustamais īpašums „Akmensdzirnavas” (kadastra Nr. 7444 010 0131) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 7444 010 0020 (turpmāk Darbības vieta vai Īpašums), derīgo izrakteņu atradne „Akmensdzirnavas” (turpmāk arī Atradne).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Derīgo izrakteņu atradne „*Akmensdzirnavas*” atrodas Ķeguma novada Birzgales pagastā, ~9 km uz A no pagasta centra Birzgales un ~2,5 km uz DA no tuvākās apdzīvotās vietas Daugavieši, teritorijā starp Daugavas upi uz Z, vietējo autoceļu V994 (Enkurnieki - Lāčplēsis) uz R, netālu no jau minētā autoceļa V994 savienojuma ar reģionālo autoceļu P85 (Rīgas HES - Jaunjelgava), kas atrodas uz Z no Atradnes. Paredzēto darbību plānots realizēt nekustamā īpašuma „*Akmensdzirnavas*” (kadastra Nr. 7444 010 0131) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7444 010 0020, kuras platība atbilstoši Ziņojumā norādītajam ir 20,2 ha.
- 3.1.2. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – smilts – grants un smilts ieguvi Atradnes teritorijā. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt ar atklāto paņēmienu, veidojot divas kāples. 1.kāple plānota virs pazemes ūdens līmeņa, bet 2.kāple – zem pazemes ūdens līmeņa. Kopējais ieguves slāņa biezums plānots līdz 6,5 m. Paredzētās darbības gaitā nav plānots veikt mākslīgu ūdens līmeņa pazemināšanu to atsūkņējot. Derīgo izrakteņu ieguve ietver ieguves teritorijas sagatavošanu, noņemot segkārtu, tajā skaitā veicot atmežošanu, nosusināšanas sistēmas izveidi, materiāla ieguvi divās kāplēs (gan virs, gan zem pazemes ūdens līmeņa), iegūtā materiāla šķirošanu, drupināšanu ar rotora tipa drupinātāju, dīķu sistēmas izveidi, skalošanu ar skalošanas – šķirošanas iekārtu, gatavās produkcijas uzglabāšanu krautnēs un transportēšanu tālākai realizācijai un atradnes pakāpenisku rekultivāciju.
- 3.1.3. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt ~16,8 ha platībā, kas ir tikai daļā no Atradnes teritorijas, aktīvajam darbības laukumam nepārsniedzot 5 ha. Noņemto segkārtu paredzēts izvietot Atradnes teritorijā, ārpus ieguves laukuma, tā R un D malās. Plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir līdz 30 tūkst. m³/gadā. Atradnē paredzēts uzglabāt līdz 20 tūkst. m³ iegūtā/sagatavotā materiāla. Visu gadu no Atradnes plānota sagatavotās produkcijas izvešana.
- 3.1.4. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes darbus paredzēts veikt sezonāli, galvenokārt no jūlija līdz decembrim, 6 mēnešus gadā. Tomēr atkarībā no laikapstākļiem sezonas ilgums tās beigās var mainīties, sausā rudenī to pagarinot pat līdz janvāra sākumam. Nepieciešamības gadījumā, laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, ieguves teritorijā ārpus noteiktās īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdas 500 m pagaidu aizsardzības zonas, tiks veikti atmežošanas darbi un derīgo izrakteņu ieguve. Iegūtā materiāla pārstrāde no 1.februāra līdz 30.jūnijam netiks veikta. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt tikai darba dienās, darbu organizējot vienā maiņā no plkst. 8:00 līdz 17:00, strādājot 8 h/dienā, izņemot brīvdienas un svētku dienas. Iegūtā materiāla skalošanu paredzēts veikt līdz 60 dienām gadā, bet iekārtas darbības laiks būs atkarīgs no materiāla pieprasījuma tirgū. Gatavās produkcijas izvešanu paredzēts veikt visu gadu, laikā no plkst. 8:00 – 17:00, 8 h/dienā, vienā darba dienā izvedot ~200 m³ produkcijas (līdz 10 kravas mašīnu reisi dienā). Tomēr precīzs reisu skaits un izvedamās produkcijas apjoms būs atkarīgs no pieprasījuma.
- 3.1.5. Atradnes tuvumā (~170 m uz A no tās) konstatēta īpaši aizsargājamās putna sugas ligzda. Ap ligzdu noteikta tās 500 m pagaidu aizsardzības zona, kurā ietilpst arī daļa no Atradnes teritorijas. Ornitoloģijas eksperta atzinumā ligzdas aizsardzības zonā noteikti ierobežojumi, kas paredz, ka laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, tajā nav pieļaujama saimnieciskā darbība, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve un transports.
- 3.1.6. Darbības vieta atrodas teritorijā, kuras apkārtnē šobrīd notiek vai agrāk ir notikusi intensīva derīgo izrakteņu ieguve, tādejādi kopā ar Paredzēto darbību veidojot summāru ietekmi uz vidi un apkārtējo māju iedzīvotājiem.

3.1.7. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4.panta (1)daļas 2) un 4)punktu, 11., 13. un 14.¹pantu, 1.pielikumu, 2.pielikuma 2.punkta 1)apakšpunktu, Paredzētajai darbībai 2015.gada 29.aprīlī ar Biroja lēmumu Nr.114 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” tika piemērots ietekmes uz vidi novērtējums. Biroja lēmums tika izdots SIA „*Rīteru dolomīts*” (reģistrācijas Nr.40103438994, adrese: Mednieku iela 24 – 35, Ogre, LV-5001). 2015.gada 8.jūnijā Birojs saņēma SIA „*Vides Eksperti*” (reģistrācijas Nr.40003820612, adrese: Ganību dambis 24D-317A, Rīga, LV – 1005) vēstuli ar SIA „*Rīteru dolomīts*” 2015.gada 1.jūnija pilnvaru, kura apliecina, ka SIA „*Vides Eksperti*” turpmāk ir pilnvarota iesniegt un saņemt visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar ietekmes uz vidi novērtējumu SIA „*Rīteru dolomīts*” Paredzētajai darbībai. 2015.gada 3.jūlijā Birojs SIA „*Rīteru dolomīts*” izdeva Programmu un 2015.gada 10.decembrī Birojā tika iesniegts SIA „*Vides Eksperti*” sagatavotais Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Birojs ar 2016.gada 11.janvāra vēstuli Nr.3-01/69, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu. 2016.gada 3.martā Birojā tika iesniegta SIA „*Vides Eksperti*” sagatavotā Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālā redakcija. Birojs ar 2016.gada 31.marta vēstuli Nr.3-01/423, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, lūdza sniegt papildus informāciju. 2016.gada 6.aprīlī Birojā iesniegta SIA „*Vides Eksperti*” sagatavotā Ziņojumam nepieciešamā papildinformācija (Ziņojuma 7.2., 7.3. un 7.4.pielikums).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzēto darbību plānots veikt nekustamajā īpašumā „*Akmensdzirnavas*” (kadastra Nr. 7444 010 0131) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7444 010 0020, kurš pieder Ierosinātājai. Darbības vieta atrodas Ķeguma novada Birzgales pagasta ZA, ~9 km uz A pa gaisa līniju no pagasta centra Birzgales. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Daugavieši (Pumpuri), kas atrodas ~2,5 km pa gaisa līniju uz ZA no Atradnes. Darbības vietai tuvākās viensētas atrodas zemes īpašumā „*Īsiņi*” (kadastra apzīmējums 7444 010 0024) ~170 m uz Z no Atradnes, zemes īpašumā „*Īsiņi 1*” (kadastra apzīmējums 7444 010 0053) un zemes īpašumā „*Īsiņi 2*” (kadastra apzīmējums 7444 010 0054) ~260 m uz ZR no Atradnes. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju dzīvojamā māja „*Īsiņi*” tiek apdzīvota pastāvīgi, bet dzīvojamās mājas „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”, kurām ir viens īpašnieks, tiek apdzīvotas sezonāli (galvenokārt pavasara, vasaras un rudens sezonās). Paredzētās darbības teritorijas tiešā tuvumā nav neviens sabiedriskas nozīmes vai rekreācijas objekts.
- 3.2.2. Īpašums tā ZR robežojas ar zemes īpašumu (kadastra apzīmējums 7444 010 0043), kura īpašnieks ir Ķeguma novada pašvaldība, Z un R – ar zemes īpašuma „*Garkalni*” zemes vienībām (zemes vienību kadastra apzīmējumi 7444 010 0017 un 7444 010 0018), kuru īpašnieks ir fiziska persona, ZA, DA un D – ar zemes īpašuma „*Birzgales meži 5*” zemes vienību (zemes vienības kadastra apzīmējums 7444 010 0046), kura īpašnieks ir AS „*Latvijas valsts meži*”, A – ar zemes īpašuma „*Elksnīši VV*” zemes vienību (vienības kadastra apzīmējums 7444 010 0026), kura īpašnieks ir fiziska persona, un R - ar zemes īpašumu „*Īsiņi*” (kadastra Nr. 7444 010 0024), kura īpašnieks ir fiziska persona. Minētie īpašumi attēloti Ziņojuma 3.1.1.attēlā.
- 3.2.3. Tuvākais autoceļš, pa kuru var piekļūt Darbības vietai, ir reģionālais autoceļš P85 (Rīgas HES - Jaunjelgava), kas atrodas ~900 m uz ZA, bet tuvākais autoceļš pa gaisa līniju ir vietējais autoceļš V994 (Enkurnieki - Lāčplēsis) ~650 m uz ZA. Minēto autoceļu krustojums pa gaisa līniju atrodas ~1 km attālumā uz Z no Atradnes.

- 3.2.4. Atbilstoši Ķeguma novada teritorijas plānojuma 2013. – 2024.gadam (turpmāk Teritorijas plānojums) kartei „*Ķeguma novada Birzgales pagasta teritorijas funkcionālā zonējuma karte 2013. – 2024.gadam*” Darbības vietu galvenokārt aizņem mežu teritorija (M), mazāk – lauksaimniecības teritorija (L). Atbilstoši Teritorijas plānojuma „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*” mežu teritoriju primārais izmantošanas veids ir meža galveno funkciju - mežsaimnieciskās darbības un ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošana, bet lauksaimniecības zemju primārais teritorijas izmantošana veids ir lauksaimnieciska izmantošana. Atbilstoši „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*” mežu teritoriju atļautā papildizmantošana ir arī derīgo izrakteņu izpēte un ieguve, veicot zemes atmežošanu. Izmantojot mežu un lauksaimniecības teritorijas derīgo izrakteņu ieguvei, zemes lietojuma veida maiņa ir atļauta, derīgo izrakteņu ieguves gadījumā jāievēro teritoriju R-2 un R-3 (derīgo izrakteņu ieguves karjeru teritorijas) noteikumi. Darbības vietai piegulošās teritorijas galvenokārt arī atbilst mežu teritorijām (M), tikai neliela daļa uz ZR no tās atbilst lauksaimniecības teritorijām (L), bet uz ZA no tās atrodas rūpnieciskās apbūves teritorija (R-2, R-3; derīgo izrakteņu ieguves karjeru teritorija). Ziņojuma 3.pielikumā pievienota Ķeguma novada domes 2015.gada 8.septembra izziņa Nr.KNP/1-5/15/319 „*Par zemesgabala lietošanas mērķi un plānoto (atļauto) izmantošanu*”.
- 3.2.5. Atbilstoši Teritorijas plānojuma „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*” 3.5.4.punktam „*Prasības derīgo izrakteņu ieguvei*” derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde nav atļauta tuvāk par 100 m no piegulošās zemes vienības (tajā skaitā citā pašvaldībā esošas) robežas, izņemot, ja piegulošās zemes vienības īpašnieks ir rakstiski piekritis derīgo izrakteņu ieguvei un pārstrādei tuvāk par 100 m no savas zemes vienības robežas. Ziņojumā sniegta informācija, ka Ierosinātāja ir veikusi Paredzētās darbības saskaņošanu ar Īpašumam piegulošo zemes vienību īpašniekiem. Vienošanās Nr.4.1-2_012a_150_16_14 sagatavota 2016.gada 8.februārī (Ziņojuma 15.pielikums), atbilstoši tai AS „*Latvijas valsts meži*” (turpmāk LVM) norāda, ka tā apsaimnieko zemes vienību (zemes vienības kadastra apzīmējums 7444 010 0046), kura robežojas ar Darbības vietu, tādēļ LVM nosaka derīgo izrakteņu ieguvei neveikt un segkārtu nenovietot tuvāk kā 20 m no AS „*Latvijas valsts meži*” apsaimniekotās un iepriekš minētās zemes vienības. Savukārt ap pārējo zeme vienību, kuras robežojas ar Darbības vietu, īpašniekiem, pilnvarotajām personām vai juridiskajām personām noslēgta vienošanās, kas nosaka, ka derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde var tikt veikta ne tuvāk par 10 m no piegulošo zemes vienību robežām.
- 3.2.6. Paredzētās darbības teritorijā veikts augu sugu un biotopu novērtējums, no kura izriet, ka ~95 % no teritorijas aizņem dabīgi, bet pēdējā laikā cilvēka saimnieciskās darbības būtiski ietekmēti sausieņu, slapjainu un nosusināto mežu un izcirtumu biotopi, bet ~5 % teritorijas aizņem antropogēni pārveidoti biotopi. Teritorijas mozaīku veido nelielas meža joslas, meža puduri, meža lauces un dažāda vecuma izcirtumi. Teritorijā konstatēti sekojoši fragmentāri un antropogēni ietekmēti mežu biotopi: priežu damaksnis, egļu vēris, priežu un bērzu-priežu niedrājs, bērzu dumbbrājs, bērzu platlapju ārenis un bērzu šaurlapu kūdrenis, kuros daudzviet veiktas cirtes, izcērtot pamežu un retinot kokaudzi. Visi konstatētie biotopi ir Latvijā izplatīti un parasti biotopi. Biotopu un sugu dažādība Paredzētās darbības teritorijā ir neliela. Sugu sastāvs mežu un izcirtumu biotopos atbilst šādiem biotopiem raksturīgam sugu sastāvam, bet ar samazinātu mežam raksturīgu sugu un palielinātu izcirtumam raksturīgu un ruderālu sugu daudzumu. Darbības vietā nav konstatētas īpaši aizsargājamas augu sugas, to dzīvotnes vai īpaši aizsargājami biotopi. Nav konstatēti arī aizsargājamiem mežiem raksturīgi struktūras elementi.
- 3.2.7. Atbilstoši novērtējumam, ~170 m attālumā no paredzētās darbības vietas atrodas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” 1.pielikumā „*Īpaši*

aizsargājamo sugu saraksts” iekļautās putnu sugas ligzda. Kopš 2012.gada 500 m rādiusā apkārt ligzdei noteikta tās pagaidu aizsardzības zona, kurā daļēji iekļaujas arī Paredzētās darbības teritorija.

- 3.2.8. Darbības vietai tuvākās Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) ir dabas liegums „*Daugava pie Kaibalas*” ~1,5 km uz Z no Atradnes, un mikroliegums „*Dzelmes*” ~2,5 km uz ZA no tās, Daugavas labajā krastā. Ņemot vērā, ka šīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atrodas ievērojamā attālumā no Darbības vietas, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība varētu atstāt būtisku ietekmi uz to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 3.2.9. Paredzētās darbības teritorija atrodas Viduslatvijas zemienes Taurkalnes līdzenuma A daļā, tā saskares zonā ar Lejasdaugavas senieleju uz Z un Upmales paugurlīdzenumu uz R. Darbības vieta atrodas starp Valles grēdu uz R no tās un Taurkalnes valni uz A no tās. Teritorijas reljefs ir vāji viļņots, dažviet pat praktiski plakans. Zemes virsmas absolūtais augstums svārstās no ~40,1 m vjl pie servitūta ceļa līdz 44,5 m vjl Darbības vietas DA stūrī, ar izteiktu kritumu uz Z-ZA, virzienā uz Daugavas ieleju.
- 3.2.10. Paredzētās darbības kontekstā lielākā nozīme atradnes teritorijā ir virs pamatiežiem esošajiem kvartāra nogulumiem, kurus veido augšējā pleistocēna Latvijas svītas glaciogēnie (gQ_3ltv), glaciofluviālie (fQ_3ltv) un glaciolimniskie (lgQ_3ltv) nogulumi, kā arī jaunākie holocēna nogulumi. Glaciogēnos nogulumus veido morēna (sarkanbrūns un/vai brūns smilšmāls vai mālsmilts ar grants un oļu piejaukumu), kuras biežums ir mainīgs, bet pārsvarā atrodas 3 – 5, iespējams 7 m robežās. Morēnas nogulumi nav viendabīgi, bieži sastopamas smilts, grants, arī māla un aleirīta starpkārtas un ieslēgumi, dažkārt arī sīki devona iežu atrauteņi. Glaciogēnos nogulumus praktiski nepārtrauktas segas veidā pārklāj glaciofluviālie nogulumi, kas veido apkārtņē esošo atradņu derīgo izrakteņu krājumus, tajā skaitā lielāko daļu no atradnē „*Akmensdzirnavas*” esošajiem derīgo izrakteņu krājumiem. Glaciofluviālo nogulumu kopējais biežums sasniedz 7 – 8 m, un tajos var izdalīt divus slāņus: smilts – grants maisījumu ar oļu piejaukumu (galvenokārt veido derīgā slāņa apakšējo daļu) un vidēji rupjgraudainu smilti. Savukārt glaciolimniskos nogulumus, kas pārsedz glaciofluviālos nogulumu slāni, veido smalkgraudaina vai vidēji graudaina smilts, kas veido atradnes „*Akmensdzirnavas*” derīgo izrakteņu pašu augšējo daļu. Slāņa biežums svārstās no 1 – 2, iespējams pat līdz 3 m. Glaciolimniskie nogulumi var veidot arī atsevišķus starpslāņus morēnas nogulumos. Virs pleistocēna nogulumiem praktiski visā plānotās ieguves teritorijā derīgo izrakteņu segkarti veido holocēna purvu nogulumi (bQ_4) (kūdra), kuru biežums pārsvarā ir neliels un tikai atsevišķos iecirkņos sasniedz 1 m un vairāk (maksimālais konstatētais biežums – 2,1 m).
- 3.2.11. No hidroģeoloģiskā viedokļa Paredzētās darbības teritorija atrodas Baltijas artēziskā baseina centrālajā daļā. Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā virs izteiktā vidusdevona Narvas svītas sprostsliāņa var izdalīt sekojošus pazemes ūdens kompleksus: Arukilas – Amatas, Pļaviņu – Daugavas un kvartāra ūdens kompleksus. Ziņojumā vērtēts, ka Plānotās darbības ietekme uz vairāk kā 60 m dziļumā iegulošo Arukilas – Amatas ūdens horizontu kompleksu visticamāk ir tikai teorētiska.
- 3.2.11.1. Pļaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleksa biežums ir ~40 m. Minētajā horizontu kompleksā ūdeņus satur dažāda rakstura un kvalitātes masīvi, plaisaini, kavernozi dolomīti. Horizontu kompleksa statistiskie līmeņi atrodas 3 – 8 m dziļumā no zemes virsmas, tādejādi spiedienūdeņu līmenis ir vismaz par dažiem metriem zemāks salīdzinot ar gruntsūdens līmeni. Pļaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleksu galvenokārt ekspluatē Darbības vietas tuvumā esošo teritoriju urbtajās akās. Minētais ūdens horizontu komplekss ir dabiski labi aizsargāts no piesārņojuma iekļuves tajā, jo virs spiedienūdens esošo vāji

filtrējošo mālaino nogulumu kopējais biežums ir ievērojams. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, nav informācijas, ka pamatiežus pārsedzošais morēnas slānis vietām varētu būt izskalots jeb erodēts, kā rezultātā varētu veidoties hidroģeoloģiskie „logi” bez stabila gruntsūdeņus un spiedienūdeņu atdalošā sprostsliņņa.

- 3.2.11.2. Kvartāra ūdens horizontu kompleksu veido gan gruntsūdens (pirmais bezspiediena ūdens horizonts), gan bezspiediena – spiediena vai pat spiediena ūdens horizonti nogulumu apakšējā daļā. Pēdējie no minētajiem Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā ir izplatīti sporādiski, tādēļ tiem šajā teritorijā nav praktiskas nozīmes. Izpētes teritorijā gruntsūdens galvenokārt iegul no 1 līdz 2 m, dažkārt līdz 3 m, bet atsevišķu pauguru virsotnēs pat vairāk metru dziļumam, bet pārpurvotās teritorijās seklāk kā metra dziļumā. Gruntsūdens horizonta biežums ir mainīgs, pārsvarā 1 – 3, vai pat vairāku metru dziļumā. Zemākie gruntsūdens līmeņi raksturīgi Paredzētās darbības teritorijas ZA daļā (~39 – 39,5 m vjl), bet augstākie – D daļā (~43 – 44 m vjl). Gruntsūdens plūsma ir orientēta Z-ZA virzienā, uz tuvākā izstrādāta karjera pusi.
- 3.2.11.3. Gruntsūdens horizonts plaši tiek izmantots vietējā ūdensapgādē, viensētās un zemnieku saimniecībās, kurās ir ierīkotas grodu akas. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu Darbības vietas un tās tiešā tuvumā gruntsūdens aizsargātība no iespējamā virszemes piesārņojuma iekļūšanas tajos ir atkarīga no reljefa. Sīko morēnas pauguru virsotnēs dominē virszemes notece, kā arī gruntsūdens iegul dziļāk, tādēļ reljefa pacēlumos tas ir pasargāts no piesārņojuma tiešas infiltrācijas. Reljefa pazeminājumos, tajā skaitā Paredzētās darbības teritorijā, gruntsūdens horizonta iegulas dziļums samazinās un dabiska notece ir apgrūtināta, tādēļ gruntsūdens horizonts šajās vietās ir vāji aizsargāts vai vispār neaizsargāts no iespējamā virszemes piesārņojuma iekļūšanas tajos.
- 3.2.12. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai papildinformācijai, ņemot vērā Darbības vietai tuvējo viensētu iedzīvotāju bažas par Paredzētās darbības ietekmē iespējamo gruntsūdens līmeņa pazemināšanos, Ierosinātāja par saviem līdzekļiem jau ir ierīkojusi ūdens ieguves urbumus tuvāko viensētu ūdensapgādei.
- 3.2.13. Atradnes inženierģeoloģiskie apstākļi tiek vērtēti kā vienkārši, pamatojoties uz Darbības vietā sastopamo grunšu klasifikāciju (pēc LVS 437:2002 „*Būvniecība – Gruntis - Klasifikācija*”). Tās pieder pie neklinšainām bez stingrām struktūrsaitēm jeb drupu (smilšainām) gruntīm un pie neklinšainām saistītām gruntīm (māliežiem), tām piemīta laba nestspēja. Tikai segkārtu veido organogēnas izcelsmes grunts – kūdra.
- 3.2.14. Atradnes un tai piegulošajā teritorijā nav izplatīti intensīva rakstura mūsdienu ģeoloģiskie procesi, kas varētu kļūt potenciāli bīstami Plānotās darbības ietekmē. Atbilstoši novērtējumam Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav izplatīti paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, kas būtu saistīti ar karsta, upju erozijas un akumulācijas vai eolajiem procesiem, kā arī seismiskā riska zonu. Ziņojumā norādīts, ka šobrīd Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā nav novērojami nogāžu procesi.
- 3.2.15. Darbības vieta atrodas Daugavas upes lielbaseina teritorijā, Daugavas upes kreisajā krastā. Daugava atrodas ~1,2 km uz Z-ZA no Paredzētās darbības vietas. Atradnei tuvākā ūdenstece – Sienapurva upīte (Dzīnavupīte), kuras garums saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ir ~7 km, atrodas ~350 m uz Z un ~650 m uz ZR no Darbības vietas. Atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai no Paredzētās darbības vietas uz ZR esošā karjera „*Īsiņi – 2006.gads*” nosusināšanas grāvja ūdens noplūst uz Sienapurva upīti, arī meliorācijas grāvis no Paredzētās darbības teritorijas D robežas noplūst uz minēto upīti. Cītu dabīgo ūdenstilpju vai teču Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā nav. Minētie grāvji ir Sienapurva upītes labā krasta pietekas. Uz ZR no Atradnes nekustamā īpašuma

„*Īsiņu karjers*” teritorijā, kurā atrodas izstrādāta un pamesta smilts – grants atradne „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte), izveidojusies ūdenstilpe, kurā saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju paredzēts novadīt Atradnes nosusināšanas ūdeņus.

- 3.2.16. Atbilstoši novērtējumam Paredzētās darbības vietas un tuvākās apkārtnes ainava ir cilvēka saimnieciskās darbības būtiski ietekmēta mozaīkveida mežaines/āraines ainava, kurā meža puduri un joslas mijas ar izcirtumiem un laucēm. Būtiskākās izmaiņas teritorijas ainavā notikušas jau vēsturiski, kad 1970-ajos gados uzsākta intensīva saimnieciskā darbība, lai sagatavotu teritoriju derīgo izrakteņu ieguvei. Arī turpmāk, veicot Paredzēto darbību, ainavu izmaiņu tendences turpināsies, un derīgo izrakteņu ieguves platības palielināsies. Teritorijas ainava ir viduvēji vai labi pārskatāma un no vizuāli estētiskās kvalitātes nav vērtējama kā augsta. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas neviens kultūras piemineklis, tuvākais no tiem atrodas Daugavas krastā, vairāk kā 6 km uz ZR no Atradnes. Paredzētās darbības tiešā tuvumā neatrodas neviens kultūras, rekreācijas vai tūrisma objekts, tuvākie – Alstiķes muižas drupas un brīvdienu māja „*Vitkopi*”, atrodas vairāk kā 2 km uz ZA-A no Atradnes.
- 3.2.17. Paredzētajai darbībai noteikti sezonāli ierobežojumi, kas paredz, ka laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam Atradnes teritorijā, kura atrodas īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdas 500 m aizsardzības zonā, nedrīkst veikt teritorijas atmežošanu, derīgo izrakteņu, ieguvi, pārstrādi vai transportēšanu, tādējādi uz lauku ierobežojot plānoto saimniecisko darbību. Paredzētās darbības vieta nav noteikta kā piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta, tuvākās Ķeguma novada Birzgales pagasta potenciāli piesārņotās vietas atrodas vairāk kā 9 km attālumā no Darbības vietas.
- 3.2.18. Ziņojumā sniegta informācija, ka Darbības vieta ZR robežojas ar zemes gabalu, kurā atrodas smilts – grants atradne „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte), kura šobrīd derīgo izrakteņu ieguvei netiek izmantota un lielākajā tās daļā ir izveidojies dīķis, bet Z tā robežojas ar īpašumu, kurā atrodas smilts – grants atradne „*Īsiņi – 2006.gads*”, kurā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Aptuveni 70 m attālumā uz R no Paredzētās darbības vietas atrodas smilts - grants un smilts atradne „*Garkalni - 5*” (2011.gada papildizpētes iecirknis), bet ~130 m attālumā uz R - atrodas atradnes „*Garkalni - 5*” (2007.gada izpētes iecirknis), kurā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Savukārt ~0,5 km un ~0,4 km attālumā uz ZR no Darbības vietas atrodas smilts – grants un smilts atradnes „*Meža rotas*” I un II bloks, abos blokos tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Minētās atradnes attēlotas Ziņojuma 3.1.2.attēlā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Derīgo izrakteņu atradnes pasē norādīta informācija, ka Atradnes kopējā platība ir ~20,59 ha. Tajā akceptētie A kategorijas smilts – grants krājumi ir 510,56 tūkst. m³, tajā skaitā 506,44 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa, bet A kategorijas smilts krājumi – 477,62 tūkst. m³, tajās skaitā 442,62 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa. Atradnes teritorijā esošais statistiskais ūdens līmenis no zemes virsmas ir no 0,21 – 1,01 m. Smilts – grants derīgā slāņa biezums Atradnē ir no 0,0 – 6,5 m (vidēji 2,48 m), bet smilts biezums ir no 0,0 līdz 5,0 m (vidēji 2,15 m). Derīgo materiālu visā Atradnes platībā pārsedz segkārtā, kuras biezums ir no 0,1 – 2,1 m (vidēji 0,58 m). Atbilstoši derīgo izrakteņu atradnes pasei, derīgais materiāls ir piemērots ceļu būvei, uzbērumiem un būvniecībā.
- 3.3.2. Zemes īpašuma „*Akmensdzirnavas*” (kadastra Nr.7444 010 0131) platība saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ir 20,2 ha, kurā 15,1 ha aizņem mežu, bet 5,1 ha pārējās teritorijas. Savukārt Atradnes platība atbilstoši derīgo izrakteņu pasei ir ~20,59 ha. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt ~16,8 ha platībā ar segkārtas izvietojumu ārpus plānotā ieguves laukuma, tā R un D malās.

Atradnes robeža, plānotās ieguves laukums, esošie un plānotie pievadceļi, plānotā grāvju (nosusināšanas) sistēma, derīgā materiāla izstrādes virziens un ieguves uzsākšanas vieta, segkārtas noņemšanas virziens un novietne, nosēddīķis, karjera apsaimniekošanas bāzes laukums, iegūtā materiāla apstrādes tehnikas novietne, sagatavotā materiāla novietne un pagaidu aizsardzības zona 500 m rādiusā ap īpaši aizsargājamā putna ligzdu attēloti Ziņojuma 2.5.1.attēlā.

- 3.3.3. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt tikai daļā no Īpašuma un Atradnes teritorijas, ~16,8 ha platībā, atstājot neizstrādātās joslas, kurās Atradnes Z un A paredzēts ierīkot novadgrāvjus, bet D un R izvietot noņemto segkārtu. Atradnes izstrādī un nosēddīķa izveidi paredzēts uzsākt tās centrālajā daļā pie R robežas.
- 3.3.4. Ziņojumā detāli aprakstīta ieguves vietas sagatavošana tās izstrādei un derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģija. Pirms derīgo izrakteņu vietas sagatavošanas izstrādei būs nepieciešama zemes lietojuma kategorijas maiņa, galvenokārt atmežošana 15,1 ha platībā.
- 3.3.5. Sākotnēji Atradnes centrālajā daļā pie R robežas plānots ierīkot ~2500 m² lielu karjera apsaimniekošanas laukumu, kurā tiks izvietota nepieciešamā ieguves un transporta tehnika u.c. Paredzētās darbības veikšanai nepieciešamie resursi.
- 3.3.6. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzētā darbība tiks veikta bez pazemes ūdeņu atsūkņēšanas un mākslīgas pazemināšanas. Atradnes A un Z malās paredzēts izveidot novadgrāvju sistēmu, ierīkojot vienu novadgrāvi un divus susinātājgrāvjus ~3 m dziļumā, kas derīgo izrakteņu ieguves procesā pazeminās gruntsūdens līmeni pašteses ceļā, uztvers uzplūstošos virsūdeņus un novadīs tos ZR blakus esošajā karjerā „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte) esošajā ūdenstilpē, kas atrodas Ķeguma novadam piederošajā nekustamajā īpašumā „*Īsiņu karjers*” (kadastra Nr.7444 010 0043). Ņemot vērā, ka lielākā daļa teritorijas, kurā paredzēts izveidot nosusināšanas grāvjus, atrodas mežā, izcirtumā vai ar krūmiem aizaugušās platībās, grāvju trašu vietās paredzēta apauguma novākšana. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai paredzētais Atradnes nosusināšanas risinājums ir saskaņots ar nekustamā īpašuma īpašniekiem – Ķeguma novadu. Kopējais nosusināšanas grāvju garums ir 1179 m.
- 3.3.7. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts uzsākt ar ~5000 m² lielas ūdenstilpes izveidošanu uz D no karjera apsaimniekošanas laukuma, kas tiks izmantota tīrā ūdens ņemšanai iegūtā materiāla skalošanai. Blakus minētajai sākotnējās ieguves vietai (vēlāk skalošanas ūdens ņemšanas ūdenstilpei) paredzēts ierīkot nosēddīķi 3700 m² platībā ar ietilpību 4500 m³, kurā paredzēts cikliski attīrīt uzduļķoto ūdeni, bez savienojuma ar novadgrāvju sistēmu.
- 3.3.8. Pēc tam paredzēta pakāpeniska segkārtas noņemšana sākotnējai izstrādei paredzētajā laukumā. Kopumā segkārtu Atradnes teritorijā veido 0,1 līdz 2,1 m biezs kūdrainas augsnes (purva nogulumu) slānis, kuras apjoms ir 119,41 tūkst. m³. Segkārtu paredzēts uzglabāt krautnēs, kas izvietotas gar ieguves laukuma D un R malu, kas kalpos arī kā Paredzētās darbības radītā trokšņa slāpējošs ekrāns.
- 3.3.9. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju derīgo izrakteņu ieguves sākotnējā stadijā paredzēts apgūt Atradnes centrālo un D daļu ~5 ha platībā. Sākotnējās izstrādes laukumā, atbilstoši izstrādes frontes virzībai, plānota pakāpeniska teritorijas atmežošana un celmu izraušana. Plānotais sākotnējās ieguves laukuma izstrādes virziens norādīts Ziņojuma 2.5.1.attēlā. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt divās kāplēs. 1.kāplī paredzēts veidot virs pazemes ūdens līmeņa, bet 2.kāplī – zem pazemes ūdens līmeņa. Ieguvi paredzēts veikt ar ekskavatoru strādājot uz 1.kāples pamatnes, no kuras plānots iegūt gan 1.kāples, gan 2.kāples materiālu. Kopējais ieguves biezums plānots līdz 6,5 m. Plānotais derīgo

izrakteņu ieguves apjoms ir 30 tūkst. m³/gadā. Ziņojumā identificējams, ka aktīvās ieguves laukums vienlaikus nepārsniegs 5 ha lielu platību, jo paralēli derīgo izrakteņu ieguvei paredzēts veikt izstrādātā karjera rekultivāciju.

- 3.3.10. Iegūto materiālu ar frontālo iekrāvēju paredzēts pārvietot uz tālākās apstrādes laukumu, kur tiks veikta materiāla šķirošana, drupināšana un skalošana. Sākumā ar divklāju šķirotāju materiālu paredzēts šķirot trīs frakcijās (0/35 mm; 35/50 mm un >50 mm). Materiāls ar frakciju >50 mm tiks drupināts ar rotora tipa drupinātāju. Prognozēts, ka drupināmais materiāls veidos ~15 % no kopējā iegūta apjoma jeb vidēji 4,5 tūkst. m³/gadā. Drupināšanas rezultātā tiks iegūts materiāls ar frakciju 0/45 mm. Materiāls ar frakciju 0/35 mm tiks padots uz skalošanas – šķirošana iekārtu, kur tiks veikta materiāla skalošana un šķirošana trīs frakcijās (0/5 mm, 5/16 mm un 16/32 mm). Materiāla skalošanu paredzēts uzsākt tikai pēc visas nepieciešamās dīķu sistēmas ierīkošanas.
- 3.3.11. Prognozēts, ka materiāla skalošanai nepieciešamais ūdens daudzums būs vidēji 50 m³/h. Tīro ūdeni skalošanai paredzēts ņemt no Atradnes teritorijā izveidotās ūdenstilpes. Ūdens padevei tiks ierīkota cauruļvadu padeves sistēma. Šķirošanas – mazgāšanas iekārtā ietilpst atbilstošas jaudas sūkņi, kas padod ūdeni iekārtā. Skalošanā izmantoto uzduļķoto ūdeni paredzēts cikliski attīrīt nosēddīķī, kuru plānots ierīkot blakus ūdenstilpei, no kuras tiks ņemts skalojamais ūdens.
- 3.3.12. Karjera tehnikas nodrošināšanai ar elektroenerģiju paredzēts izmantot dīzeļģeneratorus, tādejādi jaunu elektrolīniju būvniecība Paredzētās darbības gaitā nav plānota.
- 3.3.13. Gatavo produkciju paredzēts uzglabāt krautnēs Atradnes teritorijā. Uzglabāšanas laukumu paredzēts projektēt ar aprēķinu, lai tajā kopsummā var uzglabāt ~20 tūkst. m³ saražotā materiāla. Krautnes paredzēts veidot ne augstākas par 6,5 m, to slīpums – 37°, bet rādiuss – 8,63 m.
- 3.3.14. Gatavo produkciju pasūtītājam paredzēts nogādāt ar kravas autotransportu. Gatavās produkcijas izvešanas maršruts plānots pa pievadceļiem, kas atradni savieno ar pašvaldības autoceļu 27B (Daugavas dzirnavas – stacija „Lāčplēsis”) ar grants segumu, kas virzienā uz ZA pieslēdzas pie valsts reģionālā autoceļa P85 (Rīgas HES - Jaunjelgava) ar asfaltbetona segumu. Autoceļš P85 atrodas ~0,97 km no atradnes. Šobrīd Atradni ar autoceļu 27B savieno ~250 m garš piebraucamais ceļš no Atradnes ZR stūra, kas iet gar dzīvojamo māju „Īsiņi”, un atrodas ~200 m uz A no viensētām „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2”. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto otrs pievadceļa pieslēgums plānots pie Atradnes ZA stūra, kas to savienos ar servitūta ceļu nekustamajā īpašumā „Garkalni” (zemes vienības kadastra apzīmējums 7444 010 0017). Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Ierosinātāja noslēgusi vienošanos par minētā servitūta ceļa izmantošanu (Ziņojuma 17.pielikums). Kopējais transportēšanas maršruta garums ir ~1,45 km. Ziņojumā norādīts, ka jaunu ceļu izbūve vai pārveide Paredzētās darbības gaitā nav plānota, savukārt karjera iekšējos ceļus plānots veidot 4,5 m platumā ar dolomīta šķembu klājumu.
- 3.3.15. Paredzētās darbības gaitā nepieciešamās tehnikas un dīzeļģeneratoriem nepieciešamās dīzeļdegvielas uzglabāšana karjera teritorijā nav paredzēta. Karjera tehnoloģiskajā laukumā paredzēts uzglabāt sorbējošos materiālus (naftas produktu sorbentus), lai nepieļautu degvielas noplūšanu vidē un vides piesārņošanu tehnisko līdzekļu uzpildes laikā.
- 3.3.16. Saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības gaitā veidosies sadzīves un ražošanas (smēreļļas, izlietotās eļļas u.c.) atkritumi. Sadzīves atkritumu savākšanai karjera tehnoloģiskajā laukumā tiks uzstādīts sadzīves atkritumu konteiners, atkritumu izvešanai tiks noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu. Novērtēts, ka gadā Paredzētās darbības gaitā tiks saražoti 3,6 m³ sadzīves atkritumu. Ņemot vērā, ka

ražošanas atkritumi Paredzētās darbības gaitā galvenokārt veidosies no tehnikas apkopes, to apsaimniekošanu paredzēts realizēt ar specializēta komersanta palīdzību, noslēdzot tehnikas apkopes līgumu, kurā iekļauts speciāls punkts par apkopes laikā radušos atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu. Savukārt atkritumu (ejļainas lupatas, sorbenti un sorbējošie pakļājini), kas var rasties degvielas uzpildes gaitā, apsaimniekošanai karjera tehnoloģiskajā laukumā tiks uzstādīts speciāls konteiners un noslēgts līgums ar specializētu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu.

- 3.3.17. Paredzētā darbība saistīta ar tehnoloģiskā ūdens izmantošanu. Tehnoloģisko ūdeni paredzēts izmantot iegūtā materiāla apstrādes procesā, noteiktu daudzumu iegūtā materiāla paredzēts mazgāt, lai to atdalītu no māla un putekļu piejaukuma. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam mazgāšanas procesa nodrošināšanai tiks izveidota ūdens atkārtotas izmantošanas sistēma, kas detalizētāk aprakstīta jau šī atzinuma 3.3.7.punktā Tajā esošo nosēddīķi paredzēts tīrīt, savukārt iegūto smalko daļiņu materiālu paredzēts izmantot karjera nogāžu rekultivācijai (piebēršanai) un/vai izvest no karjera, atkarībā no apjoma, kas būs nepieciešamas nogāžu rekultivācijai.
- 3.3.18. Atradnē paredzēts uzstādīt konteintera tipa vagoniņu ar visu nepieciešamo karjera darbinieku sadzīves vajadzību nodrošināšanai. Dzeramo ūdeni darbinieku vajadzībām paredzēts piegādāt fasētā veidā, atkarībā no patēriņa. Paredzēts uzstādīt arī pārvietojamo tualeti, kuras apkopei un izvešanai tiks noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu. Saskaņā ar ziņojumu citi notekūdeņi Atradnes izstrādes laikā neveidosies.
- 3.3.19. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju izstrādāto ieguves vietu plānots rekultivēt izveidojot ainaviskas ūdenstilpes, kuras iespējams izmantot nerūpnieciskai zivju audzēšanai, rekreācijai, sporta maksšķerēšanai u.c. Ūdenstilpēs iespējams ierīkot arī labiekārtotu peldvietu un attīstīt ūdenstūrisma kompleksu. Ap ūdenstilpēm paredzēts izveidot zaļo zonu. Ziņojumā arī norādīts, ka aktīvās darbības lakums nepārsniegs 5 ha platību, jo paralēli materiāla ieguvei paredzēts veikt izstrādātā karjera rekultivāciju.
- 3.3.20. Atbilstoši veiktajam izvērtējumam, Ziņojumā norādīts, ka nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības gaitā tiks pārsniegti kādi no normatīvajos aktos noteiktajiem vides kvalitātes robežlielumiem. Tādēļ, atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, Atradnes ekspluatācijas gaitā nav nepieciešams paredzēt īpašus vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa pasākumus.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvas, izvēlēti tādi risinājumi, kas ir pamatoti no vides aizsardzības, ekonomiskā un tehniskā aspekta. Apskatīta arī tāda iespējamā alternatīva kā Paredzētās darbības neuzsākšana jeb „nulle alternatīva”, kā rezultātā esošā situācija Paredzētās darbības vietā nemainīsies. No vides aizsardzības viedokļa tā vērtējama pozitīvi, bet no ekonomiskā viedokļa neveicinās sociālekonomiskos procesus. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka nav pamatoti vērtēt Paredzētās darbības vietas realizācijas alternatīvu.
- 3.4.2. Iespējamās Paredzētās darbības alternatīvas novērtētas no dažādiem aspektiem gan vērtējot ieguves platību – situācijai, kad atradne tiek izstrādāta visā plānotajā platībā, un situācijai, kad atradne tiek izstrādāta mazākā platībā, gan vērtējot tikai iegūtā materiāla apstrādi – situācijai, kad pēc derīgo izrakteņu ieguves notiek materiāla drupināšana, šķirošana, skalošana, lai iegūtu produkciju ar dažādām ekspluatācijas īpašībām, un situācijai, kad derīgo izrakteņu ieguve notiek bez apstrādes.
- 3.4.3. Izvēlēto alternatīvu novērtēšanai un savstarpējai salīdzināšanai Ziņojumā izvirzīti vairāki kritēriji, kas ietver piesārņojošo vielu emisiju gaisā, trokšņa līmeņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidrogeoloģisko režīmu, ietekmes uz augsnes struktūras izmaiņām,

ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību, ainavu izmaiņu un sociālekonomisko novērtējumu. Pamatojoties uz minētajiem kritērijiem, veikts katras alternatīvas novērtējums atkarībā no risinājuma ietekmes veida. Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un novērtējums sniegts Ziņojuma 7.3.1.tabulā.

3.4.4. Izvēlēto alternatīvu izvērtējums pēc iepriekš minētās salīdzināšanas metodes parāda, ka Paredzētās darbības apjoma samazināšanas alternatīvu (mazāka ieguves platība un ieguves apjoms, derīgo izrakteņu ieguve bez tālākas apstrādes) gadījumā kopumā prognozējama mazāka ietekme uz vidi. Tomēr Ziņojuma autori izvērtējuši, ka šādu alternatīvu izvēle nav labvēlīga no ekonomiskā un sociālekonomiskā aspekta, būtiski samazinās ekonomiskie un sociālekonomiskie ieguvumi. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības radītās ietekmes, īstenojot to plānotajā ieguves platībā un veicot iegūtā materiāla apstrādi (drupināšanu, šķirošanu, skalošanu), būs lokālas un būtiski neradīs ietekmi uz vidi ārpus Darbības vietas. Atbilstoši veiktajam novērtējumam secināts, ka Paredzētā darbība būs atbilstoša spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un tajos noteiktajiem robežlielumiem. Tādejādi var piekrist Ziņojumā veiktajam novērtējumam, ka Paredzētā darbības īstenošanas alternatīva plānotajā apjomā, veicot arī iegūtā materiāla apstrādi, neradīs būtisku ietekmi uz vidi, tajā pat laikā sniegs ekonomisku un sociālekonomisku ieguvumu vietējam reģionam.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Valsts vides dienesta Lielrīgas Pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2015.gada 8.aprīļa vēstule, ar kuru Birojam nosūtīts VVD Lielrīgas Pārvaldes 2015.gada 8.aprīļa Paredzētās darbības sākotnējais izvērtējums RI14SI0018 un tam pievienotie materiāli ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam.
- 4.2. Biroja 2015.gada 29.aprīļa lēmums Nr.114 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” Paredzētajai darbībai.
- 4.3. Ķeguma novada domes, Ķeguma novada būvvaldes 2015.gada 19.maija vēstule Nr.KNB/4-3/15/84 „*Par informācijas sniegšanu*”.
- 4.4. Biroja 2015.gada 19.maija vēstule Nr.3-01/1105 „*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi*” Ierosinātājam.
- 4.5. Pārvaldes 2015.gada 28.maija vēstule Nr.4.5.-05/3710 „*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi*”.
- 4.6. Izstrādātājas 2015.gada 8.jūnija vēstule, ar kuru tā Birojam nosūta Ierosinātājas 2015.gada 1.jūnija pilnvaru, kura apliecina, ka SIA „*Vides Eksperti*” ir pilnvarota iesniegt un saņemt visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, un Paziņojumu par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.7. Izstrādātājas 2015.gada 9.jūnija vēstule (Biroja reģ. Nr.1560) „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru Birojā iesniegti Paziņojumi par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un informācija par Paredzētās darbības vietai piegulošo nekustamo īpašumu īpašnieku individuālo informēšanu.
- 4.8. Izstrādātājas 2015.gada 9.jūnija vēstule (Biroja reģ. Nr.1561) „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas pieprasījumu*” ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei.
- 4.9. 2015.gada 3.jūlija Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.10. Privātpersonas 2015.gada 8.jūlija (Birojā saņemts 2015.gada 10.jūlijā; reģ. Nr.1719) iesniegums ar viedokli par Paredzēto darbību un tās iespējamo ietekmi uz apkārtņē esošo māju iedzīvotājiem, zemes īpašumiem un dabas vērtībām.
- 4.11. Biroja 2015.gada 11.augusta vēstule Nr.3-01/1512 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” ar atbildi uz privātpersonas 2015.gada 8.jūlija iesniegumu.

- 4.12. Biroja 2015.gada 12.augusta vēstule Nr.3-01/1513 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” Izstrādātājam ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto privātpersonas iesniegumu.
- 4.13. Biroja 2015.gada 12.augusta vēstule Nr.3-01/1514 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” Ierosinātājam ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto privātpersonas iesniegumu.
- 4.14. Izstrādātājas 2015.gada 28.oktobra elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ. Nr.2348), ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
- 4.15. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Birojā saņemts 2015.gada 16.novembrī, reģ. Nr.2448).
- 4.16. Pārvaldes 2015.gada 27.novembra vēstule Nr.4.5.-19/7972 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”.
- 4.17. Biroja 2015.gada 9.decembra vēstule Nr.3-01/1996 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” Ierosinātājam un Izstrādātājam ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto institūcijas viedokli.
- 4.18. Izstrādātājas 2015.gada 10.decembra vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu” un pievienotais Ziņojums.
- 4.19. Pārvaldes 2015.gada 23.decembra vēstule Nr.4.5.-19/8594 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.
- 4.20. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2016.gada 6.janvāra vēstule Nr.4.9/2/2016-N-E „Par ietekmes uz vidi novērtējumu smilts un smilts – grants ieguvei atradnē „Akmensdzirnavas” ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.
- 4.21. Biroja 2016.gada 11.janvāra vēstule Nr.3-01/69 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” Ierosinātājam un Izstrādātājam par nepieciešamo papildinformāciju un papildinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam.
- 4.22. Izstrādātājas 2016.gada 3.marta vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu” un pievienotā Ziņojuma aktuālā redakcija.
- 4.23. Izstrādātājas 2016.gada 4.marta elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.417) ar informāciju par aktuālajiem trokšņa novērtējuma datiem.
- 4.24. Biroja 2016.gada 31.marta vēstule Nr.3-01/423 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” Ierosinātājam un Izstrādātājam par nepieciešamo papildinformāciju.
- 4.25. Ierosinātājas 2016.gada 6.aprīļa vēstule „Par papildus informācijas iesniegšanu”.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2015.gada 5.jūnijā laikraksta „Ogres Vēstis” #42(541) izdevumā. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību klātienē bija pieejami darba laikā Ķeguma novada domē (Lāčplēša ielā 1, Ķegumā), Birzgales pagasta pārvaldē (Lindes ielā 2, Ķeguma novada Birzgales pagastā) un Birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīgā), kā arī elektroniski tīmekļa vietnēs www.kegumanovads.lv, www.birzgale.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Individuāli paziņojumi par Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīti četrus Atradnei piegulošo īpašumu īpašniekiem.

- 5.1.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā (no 2015.gada 5.jūnija līdz 2015.gada 26.jūnijam) priekšlikumi vai ierosinājumi Birojā netika iesniegti.
- 5.1.3. 2015.gada 10.jūlijā Birojs saņēma privātpersonas 2015.gada 8.jūlija (Biroja reģ. Nr.1719) iesniegumu ar viedokli par Paredzēto darbību. Privātpersona savā iesniegumā norādīja, ka ir no Darbības vietas netālu esošo viensētu „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*” īpašiece un ka nav rakstiski informēta par Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, tādēļ nav varējusi izteikt viedokli par paredzēto darbību. Privātpersona informēja, ka minēto viensētu un īpašuma „*Īsiņi*” iedzīvotāji ir pret Paredzēto darbību. Tāpat privātpersona norādīja, ka Atradnes izvietojuma plāns neatbilst reālajai situācijai, un aicināja izvērtēt Paredzētās darbības ietekmi ne tikai uz dabas vērtībām, bet arī ietekmi uz viensētu „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*” turpmāko vērtību un iedzīvotāju dzīves apstākļiem, ņemot vērā arī citu blakus esošo karjeru radīto kopējo ietekmi. Birojs ar 2015.gada 11.augusta vēstuli Nr.3-01/1512 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” sniedza atbildi uz privātpersonas 2015.gada 8.jūlija iesniegumu, informējot, ka iesniegums izvērtēšanai un situācijas skaidrošanai tiks nosūtīts (ar Biroja 2015.gada 12.augusta vēstulēm Nr.3-01/1513 un Nr.3-01/1514) arī Ierosinātājai un Izstrādātājai.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Paziņojums par sagatavotā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, informācija par Paredzēto darbību un sagatavotie materiāli tika ievietoti interneta vietnēs www.kegumanovads.lv, www.birzgale.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ķeguma novada domē (Lāčplēša ielā 1, Ķegumā) un Birzgales pagasta pārvaldē (Lindes ielā 2, Ķeguma novada Birzgales pagastā). Rakstiskus priekšlikumus par paredzēto darbību Izstrādātājai vai Birojam varēja iesniegt līdz 2015.gada 29.novembrim. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2015.gada 12.novembrī Ķeguma novada Birzgales pagasta Tautas namā (Skolas ielā 2, Ķeguma novada Birzgalē) plkst.17:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 4 dalībnieki, tajā skaitā Ierosinātājas, Izstrādātājas, novada un Pārvaldes pārstāvji. Izstrādātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību, Ziņojumā galvenajām vērtētajām Paredzētās darbības radītajām ietekmēm uz vidi un aicināja klātesošos paust viedokli, kā arī informēja, ka rakstiskus priekšlikumus vai viedokļus par sagatavoto Ziņojumu var iesniegt līdz 2015.gada 29.novembrim. Diskusijā aktīvi iesaistījās novada pārstāvis, interesējoties par risinājumiem saistībā ar karjera novadāmajiem ūdeņiem, konkrētāk par plāniem to novadīšanai šobrīd pašvaldībai piederošajā karjerā „*Īsiņi*”, par kura rekultivāciju savukārt ir atbildīga novada pašvaldība. Pašvaldības pārstāvis arī norādīja, ka ar paredzēto darbību saistītie ceļi ir jāuztur atbilstošā kārtībā, lai vietējiem iedzīvotājiem nebūtu sūdzības.

5.2.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

5.2.2.1. Pārvaldes 2015.gada 27.novembra vēstuli Nr.4.5.-19/7972, kurā rekomendēts precizēt meteoroloģisko staciju, kuras dati izmantoti Ziņojumā, tajā skaitā meteoroloģiskos datus veiktajos gaisa piesārņojuma modelēšanas aprēķinos. Pārvalde rekomendēja izvērtēt nepieciešamību papildināt Ziņojumu ar gaisu piesārņojošo vielu emisijas aprēķiniem no iegūtā materiāla uzglabāšanas vietām un nepieciešamību veikt korekcijas attiecībā uz trokšņa novērtējumu, kā arī lūdz definēt jēdzienu „karjera izstrāde” Ziņojuma kontekstā un aktualizēt atsauces uz spēkā esošiem Ministru kabineta noteikumiem. Pārvalde norādīja, ka Ziņojumu nepieciešams papildināt ar Paredzētās darbības nozīmīguma novērtējumu pret

īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdu, kuras 500 m aizsardzības zonā atrodas daļa no Atradnes.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2015.gada 10.decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs [www.kegumanovads](http://www.kegumanovads.lv), www.birzgale.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.videseksperti.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemtas:
 - 5.3.2.1. Pārvaldes 2015.gada 23.decembra vēstule Nr.4.5.-19/8594, kurā pausts viedoklis, ka Pārvaldei nav iebildumu pret izstrādāto Ziņojumu, tajā pašā laikā Pārvalde vērš uzmanību uz Ziņojumā sniegto komentāru, ka Darbības vieta atrodas tuvāk meteoroloģisko novērojumu stacijai „Zīlāni”, bet Pārvaldes ieskatā tā ir novērojumu stacija „Rīga”.
 - 5.3.2.2. DAP 2016.gada 6.janvāra vēstule Nr.4.9/2/2016-N-E, kurā tā norādījusi, ka, ņemot vērā un īstenojot ornitoloģijas eksperta rekomendācijas par ierobežojumiem karjera izstrādes un atmežošanas darbu gaitā laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, tai nav iebildumu pret Paredzēto darbību.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, Birojs ar 2016.gada 11.janvāra vēstuli Nr.3-01/69 lūdza izvērtēt un sniegt papildus informāciju un papildinājumus vēstulē norādītajiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2016.gada 3.martā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv un pašvaldības interneta vietnē www.kegumanovads.lv. Ziņojums aktuālā redakcija bija pieejama interneta vietnē www.videseksperti.lv (turpmāk Ziņojums).
- 5.4.2. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, Birojs ar 2016.gada 31.marta vēstuli Nr.3-01/423 lūdza izvērtēt un sniegt papildus informāciju un papildinājumus vēstulē norādītajiem Biroja komentāriem.
- 5.4.3. 2016.gada 6.aprīlī Ierosinātāja Birojā iesniedz nepieciešamo Ziņojuma papildinformāciju.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas saistītas ar teritorijas sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei (apauguma izciršanu un atmežošanu, iegūto kokmateriālu izvešanu, segkārtas noņemšanu un izvietošanu, meliorācijas grāvju izveidi), derīgo izrakteņu ieguvi, apstrādi, uzglabāšanu un transportēšanu. Ziņojumā vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, tajā skaitā no derīgo izrakteņu ieguves, pārstrādes un transportēšanas u.c. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā atrodas arī citas derīgo izrakteņu atradnes, kurās notiek līdzīgas darbības, visas šīs darbības kopā veidos summāru ietekmi uz vidi un apkārtējo māju iedzīvotājiem. Tādēļ, vērtējot ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeņa izmaiņām, ņemtas vērā arī citas Darbības vietas apkārtnē esošās ar derīgo izrakteņu ieguvi saistītās darbības. Ziņojumā vērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīmu, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību.

Vērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes ekosistēmām un bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes.

6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktoros, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā jau esošās darbības apkārtnes teritorijā, kas jau atstāj zināmu ietekmi uz vidi, kā arī tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, tajā skaitā īpaši aizsargājamās dabas vērtības un cilvēku dzīvesvietas. Ziņojumā ir izvērtēts Paredzētās darbības raksturs, apjoms, piesārņojuma un traucējumu veidi u.c. Šāda novērtējuma ietvarā Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes ir gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē un trokšņa līmeņa izmaiņas, sevišķi tādēļ, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā atrodas gan dzīvojamās mājas, gan īpaši aizsargājamās dabas vērtības, kas jau šobrīd ir pakļautas zināmai ietekmei no apkārtnē esošo atradņu izstrādes, kā rezultātā, uzsākot Paredzēto darbību, minētās ietekmes var pieaugt. Lai gan dzīvojamās mājas neatrodas tiešā derīgo izrakteņu ieguves karjeru tuvumā, tomēr to tiešā tuvumā iet transportēšanai paredzētie ceļi gan no Darbības vietas, gan esošajām atradnēm, kā rezultātā var palielināties gan putekļu daudzums, gan trokšņa ietekme viensētu teritorijās, kas var radīt diskomfortu apkārtējo māju iedzīvotājiem. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam teritorijas sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei (apauguma izciršana, virskārtas novākšana, izvietošana, novadgrāvju un meliorācijas grāvju izveide) vērtēta kā salīdzinoši īslaicīga, tādēļ no Ziņojuma izriet, ka novērtējuma gaitā nav vērtēta teritorijas sagatavošanas ietekme uz apkārtnes gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni. Ietekmes uz vidi novērtējuma viens no būtiskākajiem uzdevumiem ir novērtējuma rezultātā rast tādus risinājumus, kas šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un neradītu apgrūtinājumus, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības.

6.3. Līdz ar to, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.

6.3.2. Troksnis un tā izplatība.

6.3.3. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes.

6.3.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.

6.3.5. Mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības risks.

6.3.6. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un ainavu.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

6.4.1.1. Novērtējis Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka Darbības vieta atrodas teritorijā, kuras apkārtnē jau notiek līdzīgas darbības – derīgo izrakteņu ieguve trīs esošajās atradnēs un derīgo izrakteņu transportēšana no tām pa pašvaldības autoceļu 27B ar grants segumu, kuru savas produkcijas izvešanai plāno izmantot arī ierosinātāja. Visas esošās un ar Paredzēto darbību saistītās darbības un to radītās ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā tuvējo viensētu teritorijās, ir vērtējamas kā summāras.

- 6.4.1.2. Vērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, secināms, ka vistuvāk, ~170 m no Atradnes ZR stūra, atrodas viensēta „Īsiņi”, pie tam, tieši gar minēto viensētu iet iegūtā materiāla transportēšanas ceļš (1.maršruts), kuru paredzēts izmantot laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, laikā, kad noteikti ierobežojumi Darbības vietas tuvumā esošās īpaši aizsargājamās putnus sugas ligzdas aizsardzības zonā, kurā iekļaujas arī transportēšanas 2.maršruts no Atradnes ZA stūra. Viensētas „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2” atrodas ~280 m attālumā no Darbības vietas un ~200 m attālumā no transportēšanas 1.maršruta ceļa. Jāatzīmē, ka darbības vietas tuvumā esošās atradnes „Meža rotas” un „Garkalni 5” atrodas attiecīgi ~120 m un ~230 m no viensētām „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2”, bet pašvaldības autoceļš 27B, pa kuru tiek transportēts iegūtais materiāls no esošajām atradnēm, atrodas ~65 m attālumā no minētajām viensētām un ~60 m no viensētas „Īsiņi”.
- 6.4.1.3. Galvenie gaisu piesārņojošie vielu emisijas avoti Paredzētās darbības gaitā ir gāzveida izmeši no derīgo izrakteņu ieguves tehnikas, šķirošanas un šķirošanas - skalošanas tehnikas, kravas autotransporta iekšdedzes dzinējiem un no ūdens sūkņa dīzeļģeneratora un putekļu emisijas no derīgo izrakteņu ieguves procesa, pārkraušanas, šķirošanas divklāju šķirotājā, drupināšanas, uzglabāšanas krautnēs un transportēšanas pa autoceļiem ar grants segumu. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, putekļu emisijas no materiāla skalošanas - šķirošanas iekārtas neveidosies, jo materiāls tajā tiks mazgāts un sijāts, lai sadalītu to noteiktās frakcijās, kā rezultātā nav sagaidāma putekļu veidošanās no mitrā materiāla. Paredzētās darbības radītā gaisā piesārņojuma aprēķini un novērtējums sniegts Ziņojuma 4.2.nodaļā.
- 6.4.1.4. Kā gaisa piesārņojuma emisiju avoti definētas dažādas Paredzētās darbības gaitā karjerā darbojošās tehnikas un iekārtu vienības - frontālais iekrāvējs, ekskavators, divklāju šķirošanas iekārta, skalošanas – šķirošanas iekārta, drupinātājs un dīzeļģeneratora, kā arī transportēšanā izmantotais kravas autotransports. Karjerā darbojošos tehnikas un iekārtu, kā arī kravas autotransporta radītais piesārņojošo vielu emisiju daudzums aprēķināts pamatojoties uz prognozēto degvielas patēriņu katrai tehnikas vienībai un literatūrā norādītajiem emisiju faktoriem.
- 6.4.1.5. Atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai derīgo izrakteņu ieguve Atradnē tiks veikta pakāpeniski, pa gadiem, izstrādes sākumā ieguvi veicot Atradnes centrālajā un D daļā ~5 ha platībā. Derīgo izrakteņu ieguves (rakšanas) darbus un pārstrādi paredzēts veikt sezonāli galvenokārt no jūlija līdz decembrim, ~6 mēnešus gadā, atkarībā no sezonas, darba dienās. Laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam nepieciešamības gadījumā tiks veikti atmežošanas darbi un derīgo izrakteņu ieguve tikai ārpus noteiktajai pagaidu aizsardzības zonai 500 m rādiusā ap īpaši aizsargājamās putnu sugas ligzdu, kurā daļēji iekļaujas arī Atradne. Derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi paredzēts veikt darba dienās no plkst.8:00 – 17:00, 8 h/dienā. Aprēķinos pieņemts, ka frontālais iekrāvējs atradnē strādā 1244 h/gadā, ekskavators – 1024 h/gadā, divklāju šķirošanas iekārta, skalošanas – drupināšanas iekārta – 480 h/gadā katra, bet drupinātājs 160 h/gadā. Transportēšanu paredzēts veikt visu gadu darba dienās no plkst.8:00 – 17:00, 8 h/dienā, veicot 2550 reisu gadā (10 reisu dienā). Transportēšanas ietekmes aprēķinos pieņemts, ka automašīnas pa transportēšanas maršrutu, kura garums, neatkarīgi no izmatotā piebraucamā ceļa, ir ~1,45 km, pārvietosies ar ātrumu vidēji 30 km/h, vidēji viena reisa laikā pa pievadceļu pārvietojoties ~0,1 h.
- 6.4.1.6. Ziņojumā sniegta informācija, ka daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisiju daudzuma aprēķināšanai no derīgā materiāla ieguves un pārkraušanas (tajā skaitā no materiāla pārvietošanas uz uzglabāšanas krautni, divklāju šķirošanas iekārtu un pārbēršanas uz drupināšanas iekārtu un skalošanas - šķirošanas iekārtu un gatavās produkcijas pārbēršanu uz kravas transportu), no materiāla pārstrādes (tajā skaitā no materiāla šķirošanas divklāju

šķirošanas iekārtā un drupināšanas rotora tipa drupinātājā) izmantoti emisijas faktori un aprēķini no ASV Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojuma „*Compilation of Air Pollutant Emission Factors*”. Savukārt daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisiju daudzuma aprēķināšanai no vēja erozijas no iegūtā materiāla uzglabāšanas krautnēm izmantota Austrālijas gaisa piesārņojuma noteikšanas datubāze „*National Pollutant Inventory Emission Estimation Technique Manual for Mining, Version 3.0.*” Gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumam no Paredzētās darbības gaitā izmantojamās tehnikas izmantots Austrālijas vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu apkopojums „*Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines, Version 3.0.*” Piesārņojošo vielu emisijas no karjerā pielietotās tehnikas un plānotajām darbībām apkopotas Ziņojuma 4.2.1. – 4.2.5.tabulās.

- 6.4.1.7. Iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā radīto piesārņojošo vielu emisijas aprēķinātas no kravas autotransporta pārvietošanās pa ar grants segumu klātajiem transportēšanas ceļiem un autotransporta iekšdedzes dzinējiem. Autotransporta radīto izplūdes gāzu emisiju aprēķini veikti, izmantojot jau iepriekš minēto Austrālijas vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu apkopojumu „*Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines, Version 3.0.*”, bet emisiju, kuras rodas ceļu putēšanas rezultātā, aprēķiniem izmantots iepriekš minētais ASV Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojuma „*Compilation of Air Pollutant Emission Factors*”. Piesārņojošo vielu emisijas no autotransporta dzinējiem un pārvietošanās pa ceļiem ar grants segumu sniegti Ziņojuma 4.2.6. un 4.2.7.tabulā. Savukārt piesārņojošo vielu emisiju aprēķinu apkopojums sniegts Ziņojuma 4.2.8.tabulā.
- 6.4.1.8. Paredzētās darbības radītā gaisa piesārņojuma prognozēšanai un novērtēšanai veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti izmantojot datorprogrammu *AERMOD View* (Izstrādātājs - *Lake Environmental*; beztermiņa licence AER0006618). Minētā datorprogramma ir pielietojama rūpniecisko gaisa piesārņojuma avotu emisiju izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī meteoroloģiskos apstākļus. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta situācijā, kad visi piesārņojuma avoti atrodas nulles līmenī, kas atspoguļo nelabvēlīgāko situāciju, izstrādājot Atradnes augšējo kāpli, kad prognozējama ieguves darbu lielākā ietekme uz apkārtnes gaisa kvalitāti. Sagaidāms, ka karjera izstrādes beigu posmā ietekme būs mazāka, jo palielinoties ieguves dziļumam, izstrādes tehnika atradīsies dziļāk karjerā. Aprēķinos pieņemts, ka gan derīgo izrakteņu ieguves darbu, apstrādes procesu un tehnikas radītais piesārņojums definēts kā laukumveida emisijas avots, atsevišķi apskatot piesārņojumu, kas radies karjerā un apstrādes laukumā.
- 6.4.1.9. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantoti VAS „*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk LVĢMC) sniegtie meteoroloģisko novērojumu dati no Skrīveru novērojumu stacijas par 2014.gadu un LVĢMC sniegtie dati par esošā piesārņojuma līmeni Darbības vietā bez operatora darbības (Ziņojuma 6.pielikums). Esošā gaisa piesārņojuma līmeņa novērtēšanai izmantoti dati no piesārņojuma avotiem, par kuriem tiek sniegti statistikas pārskati datubāzei „*2-Gaiss*”. Ņemot vērā, ka datubāzē „*2-Gaiss*” netiek iekļauta informācija par gaisa piesārņojumu no derīgo izrakteņu ieguves vietām, LVĢMC sniegtie dati par esošo gaisa piesārņojumu nesatur informāciju par Darbības vietas apkārtnē atradnēs „*Īsiņi – 2006.gads*”, „*Garkalni 5*” un „*Meža rotas*” esošo karjeru un to izstrādes radīto ietekmi. Tādēļ esošā gaisa piesārņojuma līmeņa noteikšanai arī no Darbības vietas apkārtnē esošajiem karjeriem izmantota salīdzinošā analīze, veicot Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu un pieņemot, ka līdzīgas darbības līdzīgos apstākļos var radīt līdzīgas ietekmes. Minēto karjeru radīto gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumam

izmantota masas bilances pieeja, ņemot vērā smilts un smilts – grants ieguves un pārstrādes jaudu, kā arī transporta intensitāti. Informācijai par derīgo izrakteņu ieguves jaudu Darbības vietas apkārtņē esošajos karjeros izmantots LVGMC izveidotais Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, dati par krājumu bilanci uz 2014.gada 1.janvāri un nākotnē plānoto derīgo izrakteņu ieguves jaudu. Blakus esošajos karjeros iegūtā materiāla pārstrāde (sijāšana, drupināšana u.c.) nenotiek.

- 6.4.1.10. Piesārņojošo vielu emisiju aprēķinu rezultāti no blakus esošajiem karjeriem sniegti Ziņojuma 4.2.11.tabulā. Modelētā gaisa piesārņojuma izkliedes kartes esošajai situācijai (gaisa piesārņojuma fona līmenis) bez Ierosinātās darbības, iekļaujot stacionāros gaisa piesārņojuma avotus no datu bāzes „2-Gaiss”, mobilos piesārņojuma avotus un Darbības vietai tuvākās derīgo izrakteņu atradnes, sniegtas Ziņojuma 7.2.pielikumā.
- 6.4.1.11. Gaisa piesārņojuma līmenis, ko rada tikai Ierosinātās Paredzētās darbības, prognozētas divām iegūta materiāla transportēšanas alternatīvām:
- 6.4.1.11.1. Situācijai, kad iegūtā materiāla transportēšanai laika periodā no 1.februāra līdz 30.jūnijam tiek izmantots 1.transportēšanas maršruts (piebraucamais ceļš no Atradnes ZR stūra), bet pārējā laikā 2.transportēšanas maršruts (piebraucamais ceļš no Atradnes ZA stūra).
- 6.4.1.11.2. Situācijai, kad iegūtā materiāla transportēšanai visu gadu tiek izmantots 1.transportēšanas maršruts, piebraucamais ceļš, kas Atradnes ZR stūri savieno ar pašvaldības autoceļu 27B un iet gar viensētu „Īsiņi”.
- 6.4.1.12. Ierosinātās radītā gaisa piesārņojuma izkliedes kartes abām iepriekš minētajām modelētajām situācijām sniegtas Ziņojuma 7.1.pielikumā, bet Ierosinātās radītā gaisa piesārņojuma izkliedes kartes bez ietekmi mazinošiem pasākumiem kopā ar esošo (fona) piesārņojuma līmeni sniegtas Ziņojuma 7.2.pielikumā. Savukārt piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti bez ietekmi mazinošiem pasākumiem sniegti Ziņojuma 4.2.12.tabulā.
- 6.4.1.13. Vērtējot gaisa piesārņojumu attiecībā pret Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem esošajai situācijai un situācijai, kad tiek veikta Paredzētā darbība bez ietekmi uz gaisa kvalitāti mazinošiem pasākumiem, secināts, ka maksimālā summāra daļiņu PM₁₀ koncentrācija pārsniedz MK noteikumos Nr.1290 noteikto diennakts (50 µg/m³) un kalendārā gada (40 µg/m³) robežlielumu, sasniedzot attiecīgi 112,68 µg/m³ un 53,16 µg/m³ un veidojot attiecīgi 225,4 % un 132,9 % no noteiktā normatīva. Atbilstoši novērtētajam, līdzīga situācija ir ar slāpekļa dioksīda (NO₂) stundas koncentrāciju, kuras aprēķinātā maksimālā summārā koncentrācija ir 234,96 µg/m³, kas veido 117,5 % no MK noteikumos Nr.1290 noteiktā stundas robežlieluma – 200 µg/m³. Vērtējot aprēķinātās maksimālās summārās gaisa piesārņojošo vielu koncentrācijas, sevišķi ņemot vērā jau esošo darbību, un maksimālās Paredzētās darbības radīto piesārņojošo vielu koncentrācijas, secināms, ka tieši jau esošā situācija rada iepriekš minēto gaisu piesārņojošo vielu koncentrāciju pārsniegumus attiecībā pret noteiktajiem normatīviem. Tomēr, analizējot minētās situācijas gaisa piesārņojuma izkliedes kartes (Ziņojuma 7.2.pielikums), secināms, ka daļiņu PM₁₀ maksimālās koncentrācijas aprēķinātas uz pašvaldības autoceļa 27B ar grants segumu, bet slāpekļa dioksīda stundas 19.augstākās koncentrācijas prognozētas tikai Darbības vietai blakus esošās atradnes „*Grantskalni 5*” teritorijā. Prognozētajā situācijā sagaidāms, ka viensētu teritorijās daļiņu PM₁₀ 36.augstākā diennakts koncentrācija galvenokārt nepārsniegs 30 µg/m³, bet pie viensētas „*Īsiņi*” nepārsniegs normatīvos noteikto robežlielumu - 40 µg/m³, savukārt daļiņu PM₁₀ gada vidējā koncentrācija viensētu teritorijās nepārsniegs 20 µg/m³, bet slāpekļa dioksīda stundas 19.augstākā koncentrācija būs robežās no 135 – 160 µg/m³. Citu gaisu piesārņojošo vielu, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā

noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, normatīvu pārsniegumi vērtētajā nelabvēlīgākajā situācijā nav prognozēti.

6.4.1.14. Novērtējot esošās situācijas radīto gaisa piesārņojumu un pēc Paredzētās darbības uzsākšanas prognozēto, neveicot piesārņojumu mazinošus pasākumus, secināts, ka jau esošā darbība rada daļiņu PM_{10} MK noteikumos Nr.1290 noteikto robežlielumu pārsniegumus uz autoceļa 27B un tam piegulošajās teritorijās, bet, uzsākot Paredzēto darbību, sagaidāms, ka tas palielināsies. Ņemot vērā veiktās prognozēs, novērtēts, ka, uzsākot Paredzēto darbību, ir jāparedz ietekmi mazinoši pasākumi – transportēšanas ceļu mitrināšana sausajā laika periodā. Ziņojumā sniegta informācija, ka smilts – grants autoceļu mitrināšanas efektivitāte vērtēta pēc ASV Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojuma „*Compilation of Air Pollutant Emission Factors*”, atbilstoši kuram gaisa piesārņojuma aprēķinos pieņemts, ka transportēšanas ceļu mitrināšanas rezultātā putekļu emisija tiek samazināta par 75 %. Ņemot vērā, ka Ziņojuma autoriem nav pieejama informācija, vai Darbības vietai blakus esošo atradņu izstrādātāji veic transportēšanas ceļu mitrināšanas pasākumus, tad Ziņojumā, paredzot ceļu mitrināšanu sausajā laikā, veikts novērtējums divām situācijām:

6.4.1.14.1. Situācijai, kad tikai Paredzētās darbības ierosinātāja veic iegūtā materiāla transportēšanas ceļu mitrināšanu.

6.4.1.14.2. Situācijai, kad transportēšanas ceļu mitrināšanu veic gan Ierosinātāja, gan Darbības vietai blakus esošo atradņu („*Garkalni*” un „*Meža rotas*”) izstrādātāji.

6.4.1.15. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti situācijām, kad tiek veikta transportēšanas ceļu mitrināšana, sniegti Ziņojuma 4.2.13. tabulā, bet modelētās gaisa piesārņojuma izkliedes kartes ar prognozēto daļiņu PM_{10} un $PM_{2,5}$ izkliedi abās iepriekš minētajās situācijās, sniegtas Ziņojuma 7.3. un 7.4. pielikumā. Maksimālā summārā piesārņojuma aprēķinu rezultāti parāda, ka Ierosinātājai īstenojot transportēšanas ceļu mitrināšanu putekļu emisijas gaisā samazinās, tomēr joprojām prognozējams, ka daļiņu PM_{10} MK noteikumos Nr.1290 noteikto koncentrāciju robežlielumi tiks pārsniegti, veidojot 211 % ($105,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) un 114,1 % ($45,62 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no noteiktā diennakts un gada normatīva. Arī šajā situācijā galvenais putekļu piesārņojuma emisiju avots ir fons, ko rada materiāla transportēšana pa autoceļu 27B no esošajām atradnēm, jo Paredzētā darbība rada tikai ~0,4 % no daļiņu PM_{10} maksimālās summārās koncentrācijas. Savukārt daļiņu PM_{10} piesārņojuma izkliedes kartes parāda, ka, Ierosinātājai veicot ceļu mitrināšanas pasākumus, kopējā daļiņu PM_{10} 36. augstākā koncentrācija pie viensētām būs līdz $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bet gada vidējā koncentrācija – līdz $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Atbilstoši novērtētajam, Ierosinātājai veicot transportēšanas maršruta ceļu mitrināšanu sausajā laika periodā, nav sagaidāms putekļu daļiņu MK noteikumos Nr.1290 noteikto robežlielumu pārsniegums. Tomēr joprojām uz autoceļa 27B un tam tieši piegulošajās teritorijās (ceļa posmā pirms viensētām „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”) saglabājas paaugstinātas daļiņu PM_{10} koncentrācijas robežās no 40 – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Savukārt, ja autoceļa 27B mitrināšanu veic arī esošo atradņu izstrādātāji autoceļa posmā, kuru Ierosinātāja neizmanto savas produkcija izvešanai, maksimālā aprēķinātā putekļu daļiņu PM_{10} summārā koncentrācija ir ievērojami samazinājusies un sastāda vairs tikai 71,7 % ($35,85 \mu\text{g}/\text{m}^3$) un 47,2 % ($11,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$) no MK noteikumos Nr.1290 noteiktā diennakts un gada robežlieluma, no kura Paredzētā darbības veido attiecīgi tikai 12,9 % un 11,3 %. Vērtējot modelēto cieto daļiņu izkliedi minētajai situācijai secināms, ka daļiņu PM_{10} 36. augstākā koncentrācija pie Darbības vietai tuvumā esošajām viensētām būs robežās no 12 – $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bet gada vidējā koncentrācija – līdz $11 \mu\text{g}/\text{m}^3$, savukārt uz autoceļa 27B un tam tieši piegulošajās teritorijās maksimālā daļiņu PM_{10} diennakts 36. augstākā un gada vidējā koncentrācija attiecīgi prognozētas no 30 – $36 \mu\text{g}/\text{m}^3$ un 15,5 – 18,5

$\mu\text{g}/\text{m}^3$. Prognozētās daļiņu $\text{PM}_{2,5}$ koncentrācijas gan uz autoceļa 27B, gan viensētu teritorijās būsniecīgas salīdzinot ar MK noteikumos Nr.1290 noteikto robežlielumu.

6.4.1.16. Ziņojumā novērtēta arī gaisa piesārņojuma izkliede nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos, modelējot situācijas, kurās var rasties lielākais gaisa piesārņojums Paredzētās darbības ietekmes zonā, ņemot vērā informāciju par nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, kas novērtēti pamatojoties uz izkliešanas aprēķiniem, izvērtējot visas situācijas gada griezumā, un piesārņojošo vielu emisijām. Atbilstoši novērtētajam, secināts, ka arī nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos oglekļa oksīda, slāpekļa dioksīda un sēra dioksīda koncentrācijas nepārsniedz MK noteikumos Nr.1290 noteiktos robežlielumus. Savukārt daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ izkliešanai nelabvēlīgos apstākļos, kad vēja virziens ir 139° (DA vējš), vēja ātrums – $0,05 \text{ m/s}$ jeb bezvējš un gaisa temperatūra $1,8^\circ\text{C}$, daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ stundas koncentrācija ir attiecīgi $262,96 \mu\text{g}/\text{m}^3$ un $27,58 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kad daļiņas PM_{10} ~5 reizes, bet $\text{PM}_{2,5}$ par $2,58 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pārsniedz normatīvos noteiktos robežlielumus. Ziņojumā novērtēts, ka šādi piesārņojuma izkliešanai nelabvēlīgi apstākļi, var veidoties tikai īpašos gadījumos, piemēram, ilgstoša sausuma periodā, bezvēja vai lēna vēja apstākļos, zema sajaukšanās augstuma apstākļos, kā rezultātā ietekme uz gaisa piesārņojumu būs īslaicīga. Tomēr, ņemot vērā, ka Paredzētā darbība saistīta tieši ar palielinātu daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ emisiju gaisā, ko parāda arī aprēķini, kas veikti nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, vēlreiz jāuzsver pasākumu ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai īstenošanas būtiskumus. Sevišķi ilgstoša sausuma periodos un bezvēja apstākļos nepieciešams veikt transportēšanas ceļu mitrināšanu dzīvojamo ēku tuvumā.

6.4.1.17. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam, secināts, ka Ierosinātājai veicot tās izmantoto transportēšanas ceļu mitrināšanu sausajā laikā, salīdzinājumā ar esošo situāciju, autoceļa 27B posmā, kuru plāno izmantot Ierosinātāja, gaisa kvalitāte uzlabosies un samazināsies daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ daudzums salīdzinājumā ar esošo situāciju. MK noteikumos Nr.1290 daļiņām PM_{10} noteiktie robežlielumi tiks pārsniegti vai varētu tikt pārsniegti vairs tikai uz pašvaldības autoceļa 27B ar grants segumu posmā, kuru transportēšanai izmanto tikai esošo atradņu „Garkalni 5” un „Meža rotas” apsaimniekotāji, un tā tiešā tuvumā. Tādēļ nav sagaidāms, ka Ierosinātājai sausajā laikā veicot transportēšanas ceļu mitrināšanu, tiks palielināts kopējais daļiņu PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ daudzums uz autoceļa 27B un tā apkārtnē esošajās teritorijās. Atbilstoši novērtētajam, nav sagaidāms, ka, uzsākot Paredzēto darbību un veicot piesārņojuma ar putekļiem mazinošus pasākumus, Darbības vietai un transportēšanas ceļiem tuvākajās viensētās tiks pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 definēto gaisu piesārņojošo vielu, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, robežlielumi.

6.4.1.18. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka Darbības vietas apkārtnēs esošā gaisa piesārņojuma galvenais emisijas avots, gan esošajā situācijā, gan uzsākot Paredzēto darbību, ir iegūtā materiāla transportēšana pa grants ceļiem, sevišķi ilgstošā sausuma periodā, kā rezultātā gaisā pastiprināti tiek emitētas putekļu daļiņas PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ un bez speciālu piesārņojumu mazinošu pasākumu īstenošanas var radīt vai palielināt būtisku ietekmi uz gaisa kvalitāti uz transportēšanas ceļiem un to tiešā tuvumā. Būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav sagaidāma, kā arī nav sagaidāma nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Atradnes robežām, kas saistīta tieši ar Atradnes izstrādi, derīgo izrakteņu iegūvi, pārstrādi un uzglabāšanu. Tāpat Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem, ka paredzētās darbības laikā, sausajā perioda īstenojot transportēšanas ceļu mitrināšanu, nav sagaidāms, ka ar Paredzēto darbību saistītā transportēšana pasliktinās esošo gaisa kvalitāti, sevišķi piesārņojuma ar daļiņām PM_{10} kontekstā. Sagaidāms, ka, īstenojot ietekmi mazinošos pasākumus, situācija ar putekļu

piesārņojumu autoceļa 27B posmā, kuru plāno izmantot Ierosinātāja, tiktu pat samazināta salīdzinājumā ar esošo situāciju. Nav sagaidāms, ka Paredzētā darbības radīs tādu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ka tuvējo viensētu teritorijās tiks pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 noteiktie gaisa kvalitātes rādītāju robežlielumi. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, kā arī to, ka gan Paredzētās darbības, gan esošo darbību ietekmes, tajā skaitā no transportēšanas radītās ietekmes, zonā atrodas vairākas dzīvojamās mājas, kuru teritorijas pakļautas Paredzētās darbības un blakus esošo darbību radītās ietekmes uz gaisa kvalitāti izmaiņām, Birojs secina, ka nav pamata pilnīgai Paredzētās darbības nepieļaušanai ietekmes uz gaisa kvalitāti aspektā, ja Paredzētā darbība un jau esošās darbības blakus esošajās atradnēs tiek īstenotas Ziņojumā vērtētajā darba laikā un apjomā, ievērojot arī putekļu emisiju mazinošus pasākumus un transportēšanas ceļa maršruta izmaiņas, kas paredz, ka tikai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam tiks izmantots transportēšanas 1.maršruts, kura piebraucamais ceļš no Atradnes ZA stūra, iet tieši gar viensētu „Īsiņi”. Tomēr Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētās darbības Ierosinātājam ir jānodrošina Ziņojumā ietvertos Paredzētās darbības nodrošinājuma pasākumu īstenošana atbilstoši vērtētajam apjomam, darba laikam un intensitātei, ievērojot noteiktos ierobežojumus un novērtējumā ietvertos vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un īstenošanu, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Putekļu emisijas, it īpaši no derīgā materiāla transportēšanas, samazināšanai sausā laika periodā nepieciešams nodrošināt transportēšanas ceļu ar grants segumu mitrināšanu (laistīšanu) un/vai līdzvērtīgu putekļu emisiju samazinošu pasākumu (piemēram, apstrāde ar līdzekli, kas mazina putēšanu) īstenošanu visā to garumā, tajā skaitā Ierosinātājas izmantotā pašvaldības autoceļa 27B posmā un sevišķi laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, kad derīgā materiāla izvešanu paredzēts organizēt pa piebraucamo ceļu no Atradnes ZA stūra gar viensētu „Īsiņi”.
- c) Sūdzību saņemšanas gadījumā no Darbības vietai un Ierosinātājas izmantoto transportēšanas ceļu tuvāko dzīvojamo māju iedzīvotājiem veicami putekļu emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu noteikšanu un īstenošanu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu vai putekļu emisiju mazinošu risinājumu, kā arī jau esošo piesārņojuma mazinošo pasākumu biežuma un efektivitātes izvērtējums.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība:

- 6.4.2.1. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas un dzīvojamās mājas, sevišķi, ja trokšņa izplatības ietekmes zonā atrodas vairāki objekti ar līdzīgu darbību, kas rada līdzīgu troksni un līdz ar to summāro ietekmi uz apkārtnes trokšņa līmeni. Troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja trokšņa ietekmes zonā ir īpaši aizsargājamo sugu, tajā skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas. Paredzētās darbības ietvaros ir

plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan iegūtā materiāla apstrādi (šķirošanu, skalošanu, drupināšanu) un gatavās produkcijas transportēšanu.

- 6.4.2.2. Darbības vietas un tās izvietojuma attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto troksni, novērtējums sniegts šī atzinuma 6.4.1.2.punktā. Atzinumā jau iepriekš norādīts, ka ~170 m uz A no Darbības vietas atrodas īpaši aizsargājamas putnu sugas ligzda, ap kuru izveidota 500 m pagaidu aizsardzības zona, kas nosaka, ka šajā zonā laika posmā no 1.februāra līdz 30 jūnijam ir ierobežota saimnieciskā darbība, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve, pārstrāde un transportēšana. Iespējamā trokšņa ietekme uz dabas vērtībām ietverta šī Biroja atzinuma citā nodājā.
- 6.4.2.3. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktam, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz trokšņa emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Ziņojumā sniegta informācija, ka derīgo izrakteņu ieguvē, pārstrādi un transportēšanu paredzēts veikt darba dienās no plkst. 8:00 – 17:00, kas, atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam, atbilst periodam, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55dB(A). A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) noteikts ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā. Derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādi galvenokārt paredzēts veikt no jūlija līdz decembrim (6 mēnešus gadā), sezonas ilgums var nedaudz mainīties atkarībā no laikapstākļiem. Laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam nepieciešamības gadījumā teritorijas atmežošanas un derīgo izrakteņu ieguve darbi tiks veikti tikai ārpus noteiktās ierobežojumu zonas īpaši aizsargājamās putnu sugas aizsardzībai. Iegūtā materiāla transportēšanu paredzēts veikt visu gadu.
- 6.4.2.4. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējumam un modelēšanai izmantota trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *SoundPLAN Essential* (Izstrādātājs - *Braunstein + Berndt GmbH*, licences Nr.7073), kas ļauj aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Trokšņa noteikumos Nr.16. Derīgo izrakteņu radītā trokšņa novērtēšana veikta atbilstoši Trokšņa noteikumos Nr.16 norādītajai trokšņa rādītāju novērtēšanas metodei rūpnieciskās darbības radītā trokšņa novērtēšanai un atbilst standartam LVS ISO 9613-2:2004 „*Akustika – Skaņas vājinājums, tai izplatoties ārējā vidē – 2.daļa: Vispārīga aprēķina metode*”. Savukārt autotransporta radītā trokšņa novērtēšanai izmantota Francijā izstrādāta aprēķinu metode „*NMB-Routes-96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB)*”. Vidējo meteoroloģisko datu raksturojumam izmantota Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumos Nr.338 „*Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-15 „Būvklimatoloģija*”” sniegtā informācija par klimatoloģiskajiem rādītājiem. Novērtējot un modelējot trokšņa rādītājus, ievērotas un modelētas nozīmīgākās vides topogrāfiskās īpatnības (reljefs, koku audzes), kā arī ņemti vērā Paredzētās darbības gaitā plānotie pasākumi trokšņa samazināšanai (segkārtas bērtnes gar atradnes D un R robežu, kas darbosies arī kā trokšņa slāpēšanas ekrāni).
- 6.4.2.5. Derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas radītā trokšņa emisiju raksturošanai izmantota iekārtu ražotāju sniegtā informācija un dati, kas iegūti no datorprogrammas *SoundPLAN* datubāzes, kurā apkopoti rūpniecisko objektu trokšņa avotu emisijas līmeņi. Iekārtu radītā trokšņa līmeņi sniegti Ziņojuma 4.3.2.tabulā.

- 6.4.2.6. Fona trokšņa novērtēšana veikta ņemot vērā pieejamo informāciju par derīgo izrakteņu ieguves jaudu Darbības vietas apkārtnē esošajos karjeros „*Īsiņi -2006.gads*”, „*Garkalni 5*” un „*Meža rotas*” un prognozējamo satiksmes intensitāti uz pašvaldības autoceļa 27B. Fona novērtējumā pieņemts, ka karjerā „*Īsiņi -2006.gads*” strādā 1 ekskavators un 1 frontālais iekrāvējs, bet kravas autotransports veic līdz 10 reisiem (20 automašīnas turp - atpakaļ) dienā; karjerā „*Garkalni 5*” strādā 2 ekskavatori un 2 frontālie iekrāvēji, bet kravas autotransports veic līdz 30 reisiem (60 automašīnas turp - atpakaļ) dienā; karjerā „*Meža rotas*” strādā 1 ekskavators un 1 frontālais iekrāvējs, bet kravas autotransports veic līdz 4 reisiem (8 automašīnas turp - atpakaļ) dienā. Minētajos karjeros netiek veikta iegūtā materiāla pārstrāde (sijāšana, drupināšana u.c.).
- 6.4.2.7. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, visas iekārtas, kuras tiks izmantotas Paredzētās darbības gaitā, būs atbilstošas Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „*Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām*” noteiktajām prasībām.
- 6.4.2.8. Ziņojumā norādīts, ka, lai noteiktu ilgtermiņa vidējo trokšņa līmeni, kas var rasties gada laikā, aprēķinos ir ņemtas vērā visa gada laikā radušās skaņas emisijas un skaņas izplatīšanās izmaiņas. Trokšņa novērtējums veikts 4 dažādām situācijām, vērtējot tikai Paredzētās darbības radīto troksni, izmantojot vienu vai otru transportēšanas maršrutu, un vērtējot Paredzētās darbības radīto troksni kopā ar fonu, ko galvenokārt veido derīgo izrakteņu ieguve un transportēšana apkārt esošajos karjeros.
- 6.4.2.8.1. *1.situācijā* novērtēta tikai Ierosinātājas darbība, veicot derīgo izrakteņu ieguvi, pārstrādi un gatavās produkcijas transportēšanu pa servitūta ceļu (2.transportēšanas maršruts) atradnes ZA stūrī. Šādā situācijā karjerā vienlaikus strādās 1 ekskavators un 1 frontālais iekrāvējs, bet transportēšanas intensitāte būs 10 kravas automašīnu reisi (20 automašīnas turp - atpakaļ) dienā. No Ziņojuma 8.pielikuma noprotams, ka šajā situācijā karjerā darbosies arī iegūtā materiāla skalošanas – šķirošanas iekārta, drupinātājs un divklāju šķirošanas iekārta. Novērtējums veikts visnelabvēlīgākajos apstākļos, kad derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta vistuvāk dzīvojamo māju teritorijām. Vērtējums atbilst situācijai laika posmā no 1.jūlija līdz 31.janvārim.
- 6.4.2.8.2. *2.situācijā* novērtēta tikai Ierosinātājas darbība, veicot derīgo izrakteņu ieguvi, pārstrādi un gatavās produkcijas transportēšanu pa piebraucamo ceļu (1.transportēšanas maršruts) atradnes ZR stūrī, gar viensētas „*Īsiņi*” teritoriju, paredzētās darbības veicot tikai teritorijā ārpus īpaši aizsargājamās putnu sugas ligzdas 500 m aizsardzības zonas. Vērtējums atbilst situācijai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam.
- 6.4.2.8.3. *3.situācijā* novērtēts Ierosinātājas Paredzētās darbības radītais troksnis (iepriekš definētā 1.situācija) kopā ar fona trokšņa līmeni. Novērtējums veikts visnelabvēlīgākajos apstākļos, kad derīgo izrakteņu ieguve visos karjeros vienlaicīgi tiek veikta vistuvāk dzīvojamo māju teritorijām.
- 6.4.2.8.4. *4.situācijā* novērtēts Ierosinātājas Paredzētās darbības radītais troksnis (iepriekš definētā 2.situācija) kopā ar fona trokšņa līmeni, derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu veicot tikai teritorijā ārpus īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdas 500 m aizsardzības zonas.
- 6.4.2.9. Izvērtējot prognozētās situācijas, secināts, ka, vērtējot tikai Paredzētās darbības, tajā skaitā arī derīgo izrakteņu ieguves, pārstrādes un transportēšanas, radītā trokšņa ietekmi (*1.situācija*), gadījumā, kad iegūtā materiāla transportēšanai tiek izmantots servitūta ceļš Atradnes ZA (2.maršruts), Paredzētā darbības radītais trokšņa līmenis neatstās būtisku

ietekmi uz apkārtējo teritoriju. Tuvākā viensētā „*Īsiņi*”, atradīsies zonā, kurā dienas trokšņa vērtība $L_{\text{diēna}}$ prognozēta diapazonā no 45 – 50 dB(A), bet atbilstoši Ziņojumā norādītajam, pie mājām trokšņa līmenis sasniegs 46,8 dB(A). Vērtējot tikai Paredzētās darbības, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas (1.maršruts), radītā trokšņa ietekmi (2.situācija), Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis neatstās būtisku ietekmi uz apkārtējo teritoriju, tomēr, atbilstoši Ziņojuma 4.3.3.attēlam, daļa no tuvākās viensētas „*Īsiņi*”, atradīsies zonā, kurā dienas trokšņa vērtība $L_{\text{diēna}}$ prognozēta diapazonā no 50 – 55 dB(A), kas sasniedz jau Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto dienas robežlielumu. Tomēr Ziņojumā norādīts, ka pie viensētas maksimālais trokšņa līmenis sasniegs 51,1 dB(A).

6.4.2.10. Izvērtējot situācijas (3.situācija un 4.situācija), kurās prognozēta Paredzētās darbības un Darbības vietas apkārtne esošo karjeru radītā summārā ietekme uz apkārtnes trokšņa līmeni, secināts, ka neatkarīgi no Paredzētās darbības gaitā izmantotā transportēšanas maršruta un darbībām Atradnē, visas Darbības vietai tuvākās viensētas – „*Īsiņi*”, „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”, atradīsies zonā, kurā dienas trokšņa vērtība $L_{\text{diēna}}$ prognozēta diapazonā no 50 – 55 dB(A) (Ziņojuma 4.3.5. un 4.3.7.attēls), kas nesasniedz Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto dienas robežlielumu, bet ir tuvs tam. Situācijā, kad laika posmā no 1.jūlija līdz 31.janvārim derīgā materiāla izvešanai no Atradnes tiks izmantots 2.maršruts no Atradnes ZA stūra un karjerā notiks gan derīgo izrakteņu ieguve, gan pārstrāde, prognozētais maksimālais summārā trokšņa līmenis trokšņa rādītājam $L_{\text{diēna}}$ būs 53,2 dB(A) pie viensētas „*Īsiņi*” un 53,3 dB(A) pie viensētām „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”. Savukārt, analizējot Ziņojuma 4.3.7. un 4.3.8.attēlu, daļa no viensētas „*Īsiņi*” atradīsies zonā, kurā dienas trokšņa vērtība $L_{\text{diēna}}$ prognozēta diapazonā no 55 – 60 dB(A), kas jau pārsniedz Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto dienas robežlielumu 55 dB(A). Šāda situācija iespējama laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, kad ierobežojumu dēļ, iegūtā materiāla transports no Atradnes tiks organizēts pa 1.maršrutu no atradnes ZR. Atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai šajā situācijā pie viensētas „*Īsiņi*” maksimālais summārā trokšņa līmenis trokšņa rādītājam $L_{\text{diēna}}$ būs 54,8 dB(A), bet pie viensētām „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*” attiecīgi būs 53 dB(A) un 53,2 dB(A). Izvērtējot iegūtos trokšņa līmeņa prognozes rezultātus, Ziņojumā secināts, ka šādas maksimāli nelabvēlīgākās situācijas veidošanās varbūtība ir maza, jo visu apkārtnes atradņu maksimāla ekspluatācija un vienlaicīga iegūtā materiāla izvešana ir atkarīgas no derīgā materiāla pieprasījuma un savstarpējās uzņēmumu konkurences. Ziņojumā novērtēts, ka šāda situācija, kad visās atradnēs vienlaicīgi notiks intensīva derīgā materiāla izstrāde un transportēšana maksimālajā apjomā praktiski nav iespējama, tādēļ esošo darbību un Paredzētās darbības radītais summārais trokšnis neradīs kumulatīvu ietekmi uz apkārtējām teritorijām. Ziņojumā norādīts, ka arī esošajās atradnēs ir izveidotas segkārtu bērtnes, kas vēl papildus novērtētajam slāpē atradnēs radītā trokšņa izplatību vidē, bet to slāpēšanas efekts modelētajās situācijās nav iekļauts.

6.4.2.11. Izvērtējis veikto Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekmes novērtējumu, tajā skaitā Paredzētās darbības radīto troksni atkarībā no situācijas, kurš transportēšanas ceļš tiek izmantots iegūtā materiāla izvešanai no atradnes, vai kādas darbības (derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde) tiek veiktas Atradnē, ņemot vērā arī fona trokšņa līmeni, kuru galvenokārt rada derīgo izrakteņu ieguve un transports blakus esošajās atradnēs, un summējot to ar Paredzētās darbības radīto troksni, Birojs secina, ka maksimāli nelabvēlīgākajās situācijās apkārtējā vidē summāri radītais trokšņa līmenis būs robežās no 50 -55 dB(A). Secināms, ka prognozētais summārā trokšņa līmenis pie Darbības vietai tuvākajām viensētām „*Īsiņi*”, „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”, ir vai var būt ļoti tuvs (53 un vairāk dB(A)) Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktajam vides trokšņa robežlielumam 55 dB(A) dienas laikā pie individuālajām dzīvojamām mājām. Augstākais trokšņa līmeņa rādītājs $L_{\text{diēna}}$ 54,8 dB(A), kas ir tikai par 0,2 dB(A) mazāks kā Trokšņa noteikumos

Nr.16 noteiktais robežlielums, ir aprēķināts pie viensētas „Īsiņi”, gar kuru iet transportēšanas 1.maršruts, kurš tiks izmantots iegūtā materiāla transportēšanai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam. Turklāt, analizējot Ziņojuma 4.3.7. un 4.3.8.attēlu, Birojs secina, ka daļa no viensētas „Īsiņi” atrodas zonā, kurā prognozētais trokšņa līmenis ir diapazonā no 55 – 60 dB(A), kas pārsniedz Trokšņa noteikumus Nr.16 noteikto robežlielumu. Lai gan Ziņojumā atsevišķi nav iekļauts un izvērtēts tikai esošās darbības jeb fona radītais troksnis, kas ļautu izdarīt precīzus secinājumus par Paredzētās darbības radītās ietekmes būtiskumu uz apkārtējās vides trokšņa līmeni, tomēr ir skaidrs, ka jau esošā situācija, sevišķi iegūtā materiāla transportēšana pa pašvaldības autoceļu 27B, kurš atrodas ~60 – 65 m attālumā no Darbības vietai tuvākajām dzīvojamām mājām, rada paaugstinātu trokšņa līmeni, kas summāri ar Paredzēto darbību atsevišķos periodos var radīt diskomfortu apkārtējo māju iedzīvotājiem.

6.4.2.12. Birojs pievienojas veiktajam novērtējumam, ka maksimāli nelabvēlīgākās situācijas iespējamība un maksimālā prognozētā summārā trokšņa līmeņa veidošanās (kad vienlaicīgi visās atradnēs derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde un transportēšana notiek ar maksimālo jaudu, kā arī derīgo izrakteņu ieguve visās atradnēs tiek veikta vietās, kuras atrodas vistuvāk dzīvojamām mājām) varbūtība ir maza, jo derīgā materiāla ieguves apjomi un piegādājama daudzums, sevišķi vienā reģionā, ir atkarīgs no materiāla pieprasījuma un uzņēmumu savstarpējās konkurences. Tāpat maz ticams, ka visās atradnēs vienlaicīgi derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta vistuvāk dzīvojamām mājām. Prognozējot summārā trokšņa ietekmi esošajās atradnēs, nav ņemts vērā segkārtas vaļņu skaņu slāpējošais efekts, kas savukārt ņemts vērā prognozējot Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekmi. Birojs atzinīgi vērtē novērtējumā jau iekļautos paredzētos skaņas slāpēšanas risinājumus – paredzēto segkārtas vaļņa izveidi gar Atradnes R malu, kas kalpos arī kā trokšņa slāpēšanas ekrāns. Vienlaikus Birojs atzīst, ka, ņemot vērā prognozēto maksimālā summārā trokšņa līmeni pie Darbības vietai un transportēšanas maršrutam tuvākajām viensētām, kas ir ļoti tuvs Trokšņa noteikumus Nr.16 noteiktajam robežlielumam 55 dB(A), saņemot pamatotas sūdzības no Darbības vietai tuvējo māju iedzīvotājiem, Ierosinātajai pašai vai kopā ar Darbības vietas apkārtne esošo atradņu izstrādātājiem ir pienākums reaģēt un veikt mērījumus trokšņa līmeņa novērtēšanai dzīvojamo māju teritorijās, kā arī, ja tiek konstatēts, ka normatīvos noteiktais robežlielums tiek pārsniegts, paredzēt risinājumus un to ieviešanu trokšņa līmeņa samazināšanai, lai mazinātu iedzīvotājiem radīto diskomfortu.

6.4.2.13. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, kā arī dzīvojamo māju tuvumu Paredzētās darbības un blakus esošo darbību radītā trokšņa ietekmes zonā, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā, ja Paredzētā darbība un esošās darbības blakus esošajās atradnēs tiek īstenotas Ziņojumā vērtētajā darba laikā un apjomā, ievērojot arī troksni mazinošus pasākumus un Paredzētās darbības ierobežojumus laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar citiem darbu veikšanas laika un apjoma nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Darbu organizācija Atradnē un iegūtā materiāla transportēšana veicama, ievērojot saimnieciskās darbības ierobežojumus laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, kas noteikti pagaidu aizsardzības zonā 500 m rādiusā ap īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdu,

kurā daļēji iekļaujas Atradnes teritorija tās Z un transportēšanas maršruts pa servitūta ceļu no Atradnes ZA stūra. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā un Ierosinātajai jānodrošina to ievērošanu.

- b) Gar Atradnes R malu dzīvojamo teritoriju aizsardzībai no trokšņa ietekmes ir veidojams valnis Ziņojumā 2.5.1.attēlā paredzētajā vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgā risinājumā, ietverot trokšņa izplatības ierobežošanu gan no ieguves procesiem, gan no derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģiskajā laukumā.
- c) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Gadījumā, ja trokšņa līmeņa pārsniegšana saistīta ar summāro ietekmi, ko rada gan Paredzētā darbība, gan apkārtņē esošo atradņu izstrāde un iegūtā materiāla transportēšana no tām, uzņēmumiem, savstarpēji vienojoties, jāmeklē kopīgi risinājumi trokšņa līmeņa samazināšanai.

6.4.3. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes:

6.4.3.1. Ziņojumā vērtēti plānotie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti, to izvietojums attiecībā pret tuvākajām dzīvojamām mājām, plānotā satiksmes intensitāte uz karjera pievadceļiem un pašvaldības autoceļa 27B ar grants segumu, kuru iegūtā materiāla transportēšanai izmanto arī Darbības vietai blakus esošās atradnes. Iegūtā materiāla transportēšanai galvenokārt paredzēts izmantot kravas automašīnas ar kravnesību 18 – 20 m³, vienā darba dienā izvedot līdz 200 m³ produkcijas, kas ir līdz 10 kravas mašīnu reisi dienā (20 braucieni turp - atpakaļ). Izvedamās produkcijas apjoms būs atkarīgs no pieprasījuma. Transportlīdzekļa masa bez kravas ir 18 t, bet kopā ar kravu – 38 t. Transportēšanu paredzēts veikt visu gadu darba dienās no plkst. 8:00 – 17:00, 8 h/dienā. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Paredzētās darbības gaitā nav plānota jauna ceļu izbūve vai esošo ceļu pārbūve, jo vērtētie piebraucamie ceļi pie Atradnes ZR un ZA stūra jau eksistē.

6.4.3.2. Ņemot vērā, ka gan Darbības vietas, gan citas derīgo izrakteņu ieguves vietas un iegūtā materiāla transportēšanas ceļi atrodas vienā ietekmes zonā, kas rada kopējo ietekmi uz apkārtējās vides gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā ietekmi uz tuvākajām dzīvojamām mājām, tad gaisa piesārņojuma izkliedes un trokšņa izplatības modelēšana veikta kopējai situācijai, prognozējot kopējo atradņu izstrādes un transportēšanas ietekmi.

6.4.3.3. Ziņojumā vērtēti divi iespējamie transportēšanas maršruti no Atradnes teritorijas līdz to pieslēgumam pie pašvaldības autoceļa 27B (Daugavas dzirnavas – stacija „Lāčplēsis”) (Ziņojuma 4.1.1.attēls) ar grants segumu. Abu transportēšanas maršrutu, ieskaitot pievadceļus, garums ir ~1,45 km:

- 6.4.3.3.1. 1.transportēšanas maršruts ir esošs pievadceļš, kas Atradni no tās ZR stūra savieno ar pašvaldības autoceļu 27B. Pievadceļš atrodas ~11 m no viensētas „Īsiņi” un ~170 m no viensētām „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2”. Minēto transportēšanas maršrutu paredzēts izmantot tikai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, kad transportēšanas maršruts no Atradnes ZA stūra nav iespējams šajā laika posmā noteikto saimnieciskās darbības, tajā skaitā materiāla transportēšanas, ierobežojumu dēļ.
- 6.4.3.3.2. 2.transportēšanas maršruts līdz pašvaldības autoceļam 27B paredzēts pa servitūta pievadceļu īpašumā „Garkalni” (īpašuma zemes vienības kadastra apzīmējums 7444 010 0017), kas tiks savienots ar Atradnes ZA stūri. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ierosinātāja ir noslēgusi vienošanos par servitūta ceļa izmantošanu. Servitūta pievadceļš atrodas ~180 m no viensētas „Īsiņi” un ~300 m no viensētām „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2”. Maršrutu paredzēts izmantot pārējā laikā, laika posmā no 1.jūlija līdz 31.janvārim.
- 6.4.3.4. Tālāk iegūto materiālu paredzēts transportēt pa pašvaldības autoceļu 27B ar grants segumu, kas pēc ~0,97 km no Atradnes pieslēdzas pie reģionālā autoceļa P85 (Rīgas HES - Jaunjelgava) ar asfaltbetona segumu. Jāņem vērā, ka minēto autoceļu materiāla transportēšanai izmanto arī Darbības vietai apkārt esošās atradnes „Īsiņi – 2006.gads”, „Garkalni - 5” un „Meža rotas”, kas veido galveno satiksmes intensitāti uz autoceļa. Aprēķinos pieņemts, ka esošā darbība uz autoceļa 27B veido sekojošu satiksmes intensitāti: no atradnes „Īsiņi – 2006.gads” līdz 10 reisi dienā (20 braucieni turp - atpakaļ), „Garkalni - 5” – 30 reisi dienā (60 braucieni turp - atpakaļ) un „Meža rotas” – 4 reisi dienā (8 braucieni turp - atpakaļ). Prognozēts, ka kopumā satiksmes intensitāte pa autoceļu 27B, ņemot vērā gan esošās atradnes, gan Paredzēto darbību, var sasniegt līdz 54 kravas mašīnu reisiem dienā (108 braucieni turp - atpakaļ) jeb vidēji 15 kravas mašīnas stundā. Viensētas „Īsiņi”, „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2” atrodas ~60 – 65 m attālumā no autoceļa 27B. Autoceļa posmā gar viensētām „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2” pārvietojas tikai autotransports no esošajām atradnēm „Garkalni - 5” un „Meža rotas”, 1.maršruta Atradnes pievadceļš pie autoceļa pieslēdzas ~65 m attālumā no viensētas „Īsiņi”.
- 6.4.3.5. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, ierosinātāja ir noslēgusi vienošanos (Ziņojuma 16.pielikums) ar Darbības vietas apkārtne esošo atradņu izstrādātājiem par kopēju savstarpējās sadarbības mērķi – veicot saimniecisku darbību (iegūtā materiāla transportēšanu) nepasliktināt pašvaldības autoceļa 27B tehnisko stāvokli un pēc nepieciešamības veikt autoceļa posma, kurš tiek izmantots transportēšanai, uzturēšanu atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 9.marta noteikumos Nr.224 „Noteikumi par valsts un pašvaldības autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli” noteiktajām prasībām.
- 6.4.3.6. Transportēšanas ietekmes uz Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni novērtējums veikts Ziņojuma 4.2. un 4.3.nodaļā, kā arī minēto ietekmju izvērtējums un aprēķinos iekļautie ar transportēšanu saistītie parametri skatīti jau šī Biroja atzinuma 6.4.1. un 6.4.2.nodāļās.
- 6.4.3.7. Ņemot vērā, ka transportēšanas ceļi nav klāti ar cieto segumu, galvenais gaisa piesārņojuma avots ir ceļu putēšana, ko izraisa intensīva kravas autotransporta pārvietošanās pa ceļa grantēto segumu, tādējādi gaisā tiek emitēts palielināts daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} daudzums. Atbilstoši transportēšanas ietekmes uz gaisa kvalitāti vērtējumam aprēķināts, ka jau esošajā situācijā uz autoceļa 27B (praktiski visā autoceļa posmā no atradnēm „Grantskalni 5” un „Meža rotas” līdz autoceļam P85, kuru materiāla transportēšanai izmanto jau esošo atradņu apsaimniekotāji) un tā tuvākajā apkārtne tiek pārsniegts MK noteikumos Nr.1290 noteiktais daļiņu PM₁₀ 24 h robežlielums 50 µg/m³ un kalendārā gada robežlielums 40 µg/m³. Diennakts 36.augstākā daļiņu PM₁₀

koncentrācija ir $106,89 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bet gada vidējā daļiņu PM_{10} koncentrācija ir $47,19 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Uzsākot paredzēto darbību, prognozēts, ka daļiņu PM_{10} koncentrācijas palielināsies, tādējādi pasliktinot jau esošo situāciju un diennakts 36.augstākajai koncentrācijai sasniedzot jau $112,68 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bet gada vidējai koncentrācijai – $53,16 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Tādēļ Ziņojumā novērtēts, ka, lai mazinātu transportēšanas ietekmi uz gaisa kvalitāti, nepieciešams veikt putekļu emisiju mazinošus pasākumus – transportēšanas ceļu mitrināšanu sausajā laika periodā.

6.4.3.8. Ziņojuma ietvaros veiktas prognozes divām situācijām, īstenojot gaisa piesārņojuma mazinošus pasākumus, transportēšanas ceļu mitrināšanu īstenojot tikai Ierosinātājai un ceļu mitrināšanu īstenojot gan Ierosinātājai, gan Darbības vietas apkārtnē esošajiem atradņu izstrādātājiem. Atbilstoši prognozētajam, Ierosinātājai veicot autoceļu mitrināšanu, sagaidāms, ka transportēšanai paredzēto autoceļu tuvumā daļiņu PM_{10} diennakts 36.augstākā koncentrācija nepārsniegs $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bet gada vidējā koncentrācija nepārsniegs $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, savukārt daļiņu $\text{PM}_{2,5}$ gada vidējā koncentrācija nepārsniegs $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Tādējādi ar Paredzēto darbību saistītā transportēšana nepasliktinās esošo situāciju, bet ceļa posmā, kuru tā transportēšanai izmanto kopā ar esošajiem izstrādātājiem, situācija tiks uzlabota salīdzinājumā ar esošo gaisa piesārņojumu. Vēl labākus rezultātus var iegūt, ja arī esošo atradņu Izstrādātāji veiktu autoceļu mitrināšanu. Atbilstoši prognozētajam, visiem izstrādātājiem veicot transportēšanas ceļu mitrināšanu sausajā laika periodā, daļiņu PM_{10} koncentrācijas autoceļam piegulošajās teritorijās maksimāli varētu sasniegt $36 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts 36.augstākā koncentrācija) un $\sim 18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija), bet pie dzīvojamām mājām prognozētajā situācijā attiecīgi - līdz $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ un $11 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

6.4.3.9. Atbilstoši novērtētajam citu MK noteikumos Nr.1290 noteikto gaisu piesārņojošo vielu robežlielumu pārsniegumi no transportēšanas ietekmes netiek prognozēti, kā arī netiek prognozēts, ka pie tuvākajām dzīvojamām mājām tiks pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 noteiktie daļiņu PM_{10} robežlielumi.

6.4.3.10. Trokšņa novērtējumā (Ziņojuma 4.3.nodaļa un šī Biroja atzinuma 6.4.2.nodaļa) ietvertais aprēķins un prognozētais trokšņa līmenis transportēšanas maršrutu ietekmes zonā esošajās viensētās nepārsniegs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktos trokšņa robežlielumus. Ņemot vērā, ka trokšņa avoti (gan transportēšanas maršruti, gan esošā, gan plānotā derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde) veido summāru ietekmi uz trokšņa līmeni to radītā trokšņa ietekmes zonā, ir grūti nodalīt tikai transportēšanas ietekmes radīto troksni, tomēr, ņemot vērā viensētu tuvumu piebraucamā ceļa 1.maršrutam un pašvaldības autoceļam 27B, prognozēto trokšņa līmeni galvenokārt sastāda transportēšanas radītais troksnis. Prognozētais trokšņa līmenis pie piebraucamajam ceļam (1.transportēšanas maršruts, kurš iegūtā materiāla transportēšanai tiks izmantots laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam) tuvākās viensētas „*Īsiņi*” ir $54,8 \text{ dB(A)}$, bet pie viensētām „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*” attiecīgi $53,0$ un $53,2 \text{ dB(A)}$. Savukārt pārējā gada laikā, kad transportēšanai no atradnes tiks izmantots 2.transportēšanas maršruts, kas atrodas tālāk no dzīvojamām mājām, prognozētais trokšņa lielums būs $53,2 \text{ dB(A)}$ pie viensētas „*Īsiņi*” un $53,3 \text{ dB(A)}$ pie viensētām „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”. Prognozētie trokšņa līmeņi ir tuvi Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktajam trokšņa robežlielumam 55 dB(A) dienas laikā pie individuālajām dzīvojamām mājām, tomēr nav sagaidāms, ka šis robežlielums tiks pārsniegts, jo atbilstoši trokšņa novērtējumam, trokšņa līmenis prognozēts maksimāli nelabvēlīgākajai situācijai, bet ņemot vērā pieprasījumu pēc iegūtā materiāla un uzņēmumu savstarpējo konkurenci, transportēšana prognozētajā maksimālajā apjomā ir maz ticama.

6.4.3.11. Novērtējumā ietvertas arī prognozes par darbībām un to apjomu jau esošajās atradnēs, tajā skaitā transportēšanas reisu daudzums uz pašvaldības autoceļa 27B, kuru transportēšanai plānots izmantot arī Paredzētās darbība gaitā, kā rezultātā transporta

intensitāte palielināsies, un palielināsies arī ar transportēšanu saistītās ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni transportēšanas ceļiem piegulošajās teritorijās. Ir grūti prognozēt citu uzņēmumu plānoto darbību nākotnē, tomēr Paredzētā darbība nedrīkstētu radīt tādu situāciju, kas pasliktinātu jau esošo attiecībā uz gaisa piesārņojumu, sevišķi ar daļiņām PM_{10} , kā arī trokšņa līmeni tuvākajās dzīvojamās teritorijās apjomos, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus. Tādēļ, ievērojot novērtējuma rezultātus, obligāti veicami gaisa piesārņojuma ar putekļiem mazinoši pasākumi, ceļu mitrināšana sausajā laika periodā, lai netiktu pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 noteikto gaisu piesārņojošo vielu (daļiņu PM_{10}) robežlielumi. Ņemot vērā, ka pie abām vērtētajām situācijām transportēšanas ceļiem tuvākās viensētas dienas laikā atradīsies trokšņa līmeņa zonā no 50 - 55 dB(A), kas gandrīz sasniedz Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību 55 dB(A) dienas periodam, ir pamatoti noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisus nav pieļaujams veikt ārpus aprēķinos norādītā perioda visu gadu darba dienās darba laikā (atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00 – 19.00) un Ierosinātājai būtu jānodrošina, ka vidējā transportēšanas intensitāte nepārsniegs trokšņa novērtējumā prognozēto – vidēji 10 reisi (20 braucieni turp - atpakaļ) darba dienā. Atbilstoši novērtētajam, pamatotu sūdzību gadījumā, kas saņemtas no transportēšanas ceļiem tuvāko viensētu iedzīvotājiem, Ierosinātājai pašai (pie 1.transportēšanas maršruta ceļa) vai kopā ar esošo atradņu izstrādātājiem (pie pašvaldības autoceļa 27B) ir jānodrošina arī trokšņa uzraudzības un, kur nepieciešams, tā izplatības mazināšanas pasākumi. Konkrētajā gadījumā (dzīvojamās mājas atrodas ļoti tuvu piebraucamajam 1.transportēšanas maršruta ceļam un pašvaldības autoceļam 27B), gadījumā, ja trokšņa līmenis atbilstoši Trokšņa noteikumiem Nr.16 viensētās tiek pārsniegts, kā papildus risinājums varētu būtu nosakāma, piemēram, trokšņa izplatības barjeru (prettrokšņa siena vai valnis) izbūve attiecīgajos piebraucamā ceļa un pašvaldības autoceļa posmos, vai arī attiecīgu aizsargstādījumu izveide, dzīvojamo ēku prettrokšņa izolācijas pasākumi, ceļa seguma uzlabošana vai pat nomaiņa (arī uzturēšana), kas var nelabvēlīgo ietekmi mazināt.

6.4.3.12. Atbilstoši veiktajam novērtējumam un jau ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas gaitā Darbības vietai tuvējo viensētu īpašnieces paustajām bažām un viedoklim par Paredzētās darbības ietekmi uz turpmākajiem dzīves apstākļiem minētajās viensētās, kā arī ņemot vērā iespējamās summārās ietekmes un varbūtējus traucējumus transportēšanas ceļiem piegulošajās teritorijās, tajā skaitā viensētu teritorijās, neskatoties uz to, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes robežlielumu un trokšņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt obligātos nosacījumus transportēšanas ietekmes mazināšanai, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Transportēšanas maršrutā, tajā skaitā uz pievadceļiem un pašvaldības autoceļa 27B, posmā, kuru Ierosinātāja, atkarībā no transportēšanas maršruta, izmanto gatavās produkcijas izvešanai, jānodrošina ceļu mitrināšana vai ietekmju samazināšanas ziņā līdzvērtīgi pasākumi sausajā periodā, lai novērstu cieto daļiņu izkliedi un nelabvēlīgu ietekmi uz gaisa kvalitāti uz transportēšanas ceļiem un tiem piegulošajās teritorijās.
- b) Ierosinātājai, saskaņā ar noslēgto vienošanos (Ziņojuma 16.pielikums), veicot savu saimniecisko darbību (derīgo izraktnu transportēšanu), nepasliktināt pievadceļu un, nepieciešamības gadījumā, pašvaldības autoceļa 27B (Daugavas dzirnavas – stacija „Lāčplēsis”) tehnisko stāvokli, nodrošinot autoceļu

uzturēšanu, ar to saprotot minētā autoceļa posma ar grants sagumu pastiprināšanu un uzturēšanu, veicot ceļa ikdienas uzturēšanas darbus, atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 9.marta noteikumos Nr.224 „*Noteikumi par valsts un pašvaldības autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli*” noteiktajām prasībām. Atradņu izstrādātājiem ir jānodrošina atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē.

- c) Piebraucamo ceļu no Atradnes līdz pašvaldības autoceļam 27B izmantošana ir atkarīga no sezonas un pieļaujama tikai tādā veidā, kā tas novērtēts Ziņojumā, laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam izmantojot 1.maršrutu, bet laika posmā no 1.jūlija līdz 31.janvārim, izmantojot 2.maršrutu. Ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisu nav pieļaujams plānot un veikt apjomos, kas nozīmīgi atšķiras no Ziņojumā novērtētā reisu skaita (10 reisi dienā) un tie veicami Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „*Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktajā dienas laikā (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā, reprezentatīvos apstākļos un periodā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības transportēšanas troksņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Troksņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz to rezultātiem, kur nepieciešams, nosakāms piemērotākie risinājumi un to realizācijas vietas troksņa ietekmes mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi troksņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet troksņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Gadījumā, ja troksņa līmeņa pārsniegšana saistīta ar summāro ietekmi, ko rada gan Paredzētā darbība, gan apkārtnē esošo atradņu izstrāde un iegūtā materiāla transportēšana no tām, uzņēmumiem, savstarpēji vienojoties, jāmeklē kopīgi risinājumi troksņa līmeņa samazināšanai.

6.4.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes:

- 6.4.4.1. Ziņojumā hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu un augsnes struktūras un iespējamā mitruma izmaiņu novērtējums veikts pamatojoties uz Ziņojuma izstrādes gaitā pieaicinātā eksperta (ģeologa) (turpmāk Eksperts) sniegto atzinumu, vērtējot Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas ģeoloģiskos, hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus un plānoto atradnes nosusināšanas risinājumu, pazeminot gruntsūdens līmeni pašteces ceļā, ierīkojot novadgrāvjus. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz apkārtnē esošo viensētu ūdensapgādi, Darbības vietai tuvumā esošo lauksaimniecības, mežu un purvu teritoriju mitruma režīmu. Eksperta vērtējums iekļauts Ziņojuma 9.pielikumā.
- 6.4.4.2. Derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, tādēļ, sagatavojot Atradnes teritoriju izstrādei, nepieciešams veikt tās nosusināšanu, pazeminot gruntsūdens līmeni. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Paredzētās darbības teritorijā gruntsūdens līmeni paredzēts pazemināt pašteces ceļā, ierīkojot nosusināšanas grāvju sistēmu gar atradnes A un Z malu. Ziņojumā norādīts, ka VSIA „*Meliorprojekts*” 2014.gadā izstrādājusi 2,8 – 3,2 m dziļa nosusināšanas grāvja gar Atradnes A malu ierīkošanas tehnisko dokumentāciju. Nosusināšanas ūdeņus paredzēts novadīt uz ZR no Atradnes, blakus esošā izstrādātā karjera „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte) esošajā ūdenstilpē. Paredzētie nosusināšanas darbi viennozīmīgi būs saistīti ar Darbības

vietas un tai piegulošās teritorijas gruntsūdens līmeņa, augsnes struktūras, noteces un mitruma režīma izmaiņām.

- 6.4.4.3. Atbilstoši Eksperta sniegtajam vērtējumam Paredzētās darbības vietas hidroloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi ir piemēroti derīgo izrakteņu ieguves karjera ierīkošanai ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu pašteses ceļā, to pamatojot ar vairākiem teritoriju raksturojošiem faktoriem. Kā viens no tiem ir Darbības vietas atrašanās teritorijā ar izteiktu virszemes un pazemes ūdeņu drenāžu Daugavas, kura atrodas ~1,2 km uz Z-ZA no Darbības vietas, virzienā. Tāpat Atradne atrodas teritorijā ar labi izteiktiem robežnosacījumiem, kurus veido Sienapurva (Dzirnavupīte) upīte uz R no Darbības vietas, ūdenšķirtne starp minēto un Vītkapu upīti uz A no Darbības vietas, meliorācijas grāvis, kas tek gar Atradnes D robežu un ir savienots ar Sienapurva upīti, un Daugava kā galējā ietekmes robeža uz Z no Darbības vietas, bet visticamāk reālā robeža šajā virzienā ir valsts nozīmes autoceļš P85 (Rīgas HES - Jaunjelgava). Pamatojoties uz iepriekš norādīto, tiek prognozēts, ka Paredzētās darbības ietekmes platība nevarētu pārsniegt 0,7 – 1,2 km² lielu teritoriju, kuru no apkārtējām teritorijām norobežo iepriekš minētie robežnosacījumi. Minētajā ietekmes zonā atrodas viensētas „*Īsiņi*”, „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”.
- 6.4.4.4. Paredzētās darbības un tai piegulošā teritorija tiek vērtēta kā teritorija ar paaugstinātu mitrumu, augsnes horizonts uzskatāms par pārpurvotu, tomēr kūdras atradnes minētajā teritorijā nav izplatītas, kas, atbilstoši Eksperta vērtējumam, iespējams saistīts ar ievērojamu teritorijas reljefa, tajā skaitā arī pazemes ūdeņu, krituma gradientu. Apsekojuma gaitā konstatēts, ka ūdens līmenis esošajā ūdenstilpē karjerā „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte) ir ~37,2 m vjl, Sienapurva upītē - ~35,6 m vjl, bet Daugavā – vidēji 32,0 m vjl. Ziņojumā norādīts, ka minimālais gruntsūdens līmenis Atradnes teritorijā ir ~39,5 m vjl, bet maksimālais - ~41,6 m vjl. Tāpat teritorijā uz D un A no Atradnes jau agrāk veikta mežu zemju meliorācija, ierīkojot retu, bet regulāru novadgrāvju tīklu, un ūdeņus novadot Sienapurva upītē, kas nodrošina pārpurvoto teritoriju susināšanu. Tomēr atbilstoši novērtētajam, esošā mežu teritoriju susināšanas sistēma darbojas vāji, jo apkārtne izplatīti pārpurvošanās procesi.
- 6.4.4.5. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz piegulošo teritoriju augsnes struktūru un mitruma režīmu, apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu novērtējums veikt pamatojoties uz situācijas analīzi Darbības vietai tuvumā esošajās derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) atradnēs. Ziņojumā vērtēts, ka, neskatoties uz to, ka Paredzētās darbības vietas apkārtne jau ilgstoši notiek derīgo izrakteņu ieguve, tajā skaitā arī zem gruntsūdens līmeņa, nav novērotas būtiskas hidroloģisko vai hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas. Reģionam raksturīgā veģetācija joprojām saglabājusies pat tiešā karjera tuvumā.
- 6.4.4.6. Vērtējot atradnē „*Garkalni - 5*” (2007.gada izpētes iecirknis) un (2011.gada papildizpētes iecirknis), kas atrodas ~70 – 130 m uz R no Atradnes, esošās derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz teritoriju tās ietekmes zonā, kurā pēc būtības ietilpst arī Ziņojumā analizētā teritorija, atradnes „*Garkalni 5*” iecirkņi atrodas ietekmes zonas augšpusē, skatoties no gruntsūdens un virszemes ūdens plūsmas virziena aspekta. Eksperts secinājis, ka, neskatoties uz esošo derīgo izrakteņu ieguvi atradnē „*Garkalni 5*”, apkārtējās teritorijās joprojām ir saglabājies augsts gruntsūdens līmenis, bet mitrajos gadalaikos veidojas maldūdens horizonts. Pamatojoties uz iepriekš minēto, secināts, ka līdzīga situācija sagaidāma arī atradnes „*Akmensdzirnavas*” susināšanas gadījumā, īstenojot plānotos nosusināšanas paņēmienus. Nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības gaitā būtiski pazemināsies gruntsūdens līmenis Darbības vietai piegulošajās mežu teritorijās.

- 6.4.4.7. Prognozēts, ka sagaidāma ietekme uz apkārt esošajām teritorijām tieši jaunizveidojamo nosusināšanas grāvju ietekmes zonā, gar Atradnes A un Z malu. Izmantojot analogijas principu un vērtējot Darbības vietai blakus esošās atradnes „*Īsiņi - 2006.gads*” izstrādes paņēmieni, kas ir atbilstošs plānotajam Atradnes izstrādes risinājumam, secināts, ka susināšanas grāvja ietekmes zona uz A no Darbības vietas, kurā sagaidāma mitru un pārmitru platību samazināšanās un neliela gruntsūdens līmeņa pazemināšanās, nepārsniegs 100 – 150 m. Ņemot vērā, ka Darbības vieta uz Z robežojas ar esošo atradni „*Īsiņi - 2006.gads*”, prognozēts, ka Paredzētās darbības ietekme uz Z esošās dabas teritorijās var būt tikai īpaši neliela.
- 6.4.4.8. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam Paredzētās darbības gaitā atradnē „*Akmensdzinavas*” izveidotajā karjerā gruntsūdens līmeni pašteses ceļā nebūs iespējams pazemināt zem 37,3 m vjl atzīmes, jo Darbības vietai blakus esošajā izstrādātajā karjerā „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte) ūdenstilpe izveidojusies jau pirms 5 – 7 gadiem, kurā ūdens līmenis stabilizējies līdz minētajai atzīmei.
- 6.4.4.9. Ziņojumā prognozēts, ka faktiski tikai viensētā „*Īsiņi*” var būt jūtama gruntsūdens līmeņa pazemināšanās ietekme. Tomēr, Ņemot vērā Darbības vietas apkārtnē esošo māju iedzīvotāju bažas par iespējamo gruntsūdens līmeņa pazemināšanos, uzsākot paredzēto darbību, ierosinātāja par saviem līdzekļiem viensētās „*Īsiņi*”, „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”, kurās līdz šim ūdensapgādes vajadzībām tika izmantotas gruntsūdens horizontā ierīkotās grodu akas, ierīkojusi ūdens ieguves urbumus.
- 6.4.4.10. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz blakus esošā karjera „*Īsiņi – 2006.gads*” darbību, prognozēts, ka gruntsūdens līmeņa pazemināšana Atradnē un tā novadīšana uz ūdenstilpi, kas atrodas izstrādātā karjera „*Īsiņi*” (1991.gada izpēte) teritorijā, kas, Ņemot vērā gruntsūdens plūsmas virzienu, atrodas lejpus no abiem iepriekš minētajiem karjeriem, neatstās ietekmi uz Darbības vietai blakus esošā karjera „*Īsiņi – 2006.gads*” darbību. Tāpat prognozēts, ka Paredzētās darbības ietekmē palielināsies Sienapurva upītē novadāmā ūdens daudzums, taču tas neatstās būtisku ietekmi uz upītes hidroloģisko režīmu.
- 6.4.4.11. Ņemot vērā, ka Atradnes un tai piegulošajās teritorijās izplatīti pārpurvošanās procesi un izplatītas teritorijas ar paaugstinātu augsnes mitruma režīmu, Ziņojumā novērtēts, ka paredzētā Darbības vietas susināšanas sistēmas izveide un radītā ietekme radīs arī pozitīvu efektu, samazinot pārmitro un mitro teritoriju platības.
- 6.4.4.12. Paredzētās darbības gaitā plānota arī iegūtā materiāla skalošana, kas saistīta ar ūdens resursu patēriņu. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, nepieciešamais ūdens daudzums materiāla skalošanai ir 50 m³/h (skalošanu paredzēts veikt līdz 60 dienām gadā). Skalošanai nepieciešamā tīrā ūdens resursu ieguvei Atradnes teritorijā paredzēts izveidot ~5000 m² lielu ūdenstilpi, savukārt blakus tai paredzēts ierīkot nessēddīķi 3700 m² platībā ar ietilpību 4500 m³ (Ziņojuma 2.5.1.attēls), kurā cikliski paredzēts attīrīt uzduļķoto ūdeni. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai nosēddīķi nav paredzēts savienot ar novadgrāvju sistēmu, tam nebūs noteces nekādos virszemes ūdensobjektos. Tādēļ nav sagaidāms, ka paredzētā iegūtā materiāla skalošanas sistēmas izveide varētu atstāt negatīvu ietekmi uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu.
- 6.4.4.13. Ziņojumā prognozēts, ka situācijā, ja izstrādātā Atradne tiks rekultivēta par ūdenskrātuvi, pazemes un virszemes ūdens līmeņi pakāpeniski stabilizēsies un hidroloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi atgriezīsies gandrīz tādā pat stāvoklī, kā pirms derīgo izrakteņu ieguves. Nav izslēgts, ka tādā gadījumā var tikt sekmēta mitru un pārmitru teritoriju atkārtota veidošanās un pārpurvošanās procesu attīstība.
- 6.4.4.14. Novērtējis Ziņojuma ietvaros veikto Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Darbības vietas un apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu un paredzētos

Atradnes nosusināšanas risinājumus, Birojs secina, ka minētajā aspektā ietekmes ir vispusīgi novērtētas. Paredzētās darbības ietekmes zona nevarētu pārsniegt 0,7 – 1,2 km² lielu teritoriju. Būtiskākā ietekme sagaidāma ~100 – 150 m attālumā no meliorācijas grāvjiem, kurus paredzēts izveidot gar Atradnes A un Z malu, lai susinātu un pašteces ceļā samazinātu gruntsūdens līmeni Atradnes teritorijā. Nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības ietekmē varētu būtiski samazināties gruntsūdens līmenis apkārtējo mežu teritorijās. Novērtēts, ka gruntsūdens līmeņa izmaiņas varētu skart Darbības vietai tuvākās viensētas „Īsiņi” ūdensapgādi, tādēļ Ierosinātāja, lai kļiedētu vietējo iedzīvotāju bažas par turpmāko saimniecību ūdensapgādi, par saviem līdzekļiem tuvējās viensētās („Īsiņi”, „Īsiņi 1” un „Īsiņi 2”), kuras līdz šim saimnieciskajām vajadzībām izmantojušas gruntsūdens slānī ierīkotās grodu akas, jau ierīkojusi ūdens ieguves urbumus. Ņemot vērā teritorijā izplatīto nogulumu raksturu, kā arī to, ka Atradnes teritorijas susināšana saistīta tikai ar gruntsūdens horizontu, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība jebkādā veidā varētu ietekmēt teritorijā esošos pazemes ūdeņu kompleksus, tādēļ Paredzētās darbības ietekme uz tiem šī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav vērtēta. Atbilstoši veiktajam novērtējumam, Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, īstenojot Ziņojumā vērtētos risinājumus, neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu. **Tomēr Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) **Atradnes susināšanas sistēmas izveidei un risinājumiem un iegūtā materiāla skalošanas sistēmas izveidei un risinājumiem jāatbilst tādiem parametriem, kādi ietverti un vērtēti Ziņojumā. Nav pieļaujams, ka bez iepriekšēja izvērtējuma, Atradnes nosusināšanas ūdeņi varētu tikt novadīti citā ūdenstilpē, kā tas norādīts Ziņojumā, vai ūdenstecē, kā arī nav pieļaujams, ka iegūtā materiāla skalošanas sistēmas ūdeņi tiek ievadīti kādā no apkārtnes ūdenstilpēm vai ūdenstecēm.**
- b) **Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana, tajā skaitā blakus esošo atradņu susināšanas sistēmu funkcionēšana. Pie nepieciešamības jāparedz un jānodrošina situācijai piemēroti pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai, saglabāšanai vai to pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektus.**
- c) **Jānodrošina Atradnes nosusināšanas sistēmas meliorācijas grāvju un iegūtā materiāla skalošanas sistēmas regulāra tīrīšana un funkciju uzturēšana.**
- d) **Jāparedz un jānodrošina pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļūvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.**

6.4.5. Mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības risks:

6.4.5.1. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, ģeoloģisko procesu attīstības riski Paredzētās darbības gaitā saistīti tieši ar atradnes ierīkošanu un karjera nogāžu veidošanu. Veicot Paredzēto darbību, nogāzes tiks veidotas gan karjera malās, gan no noņemtās segkārtas krautnēm gar Atradnes D un R malu. To noturība pret nogāžu procesu attīstību ir atkarīga no nogāžu grunts mehāniskajām īpašībām.

6.4.5.2. Ziņojumā novērtēts, ka, ņemot vērā Atradnes ģeoloģisko uzbūvi un nogulumu īpašības, visticamāk, ka no nogāžu procesiem karjerā var attīstīties nobiru veidošanās. Karjera

nogāžu nobiru veidošanās riska mazināšanai gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan pēc Atradnes izstrādes ir būtiski ievērot dabiskās nogāzes slīpuma leņķi, kas smilts un smilts – grants materiālam parasti ir robežās no 32° līdz 40° un palielinās, pieaugot rupjo daļiņu īpatsvaram. Nogāžu stiprināšanai veicami dažādi pasākumi, piemēram, veidojot atbalsta valni (bērumu vai akmeņu krāvumu) nogāzes pakājē vai pielietojot nogāzes terasēšanu, īpašu uzmanību pievēršot nogāzes daļām, kas atradīsies zem ūdens.

6.4.5.3. Ziņojumā vērtēts, ka nogāžu stīpru nokrišņu un kušanas ūdeņu radītās mehāniskās izskalošanas rezultātā, var attīstīties gravu veidošanās procesi, kurus savlaicīgi nepamanot un nenovēršot, var attīstīties augsnes un grunts erozija jau plašākā teritorijā. Gravu veidošanās riska novēršanai regulāri, it īpaši pēc intensīvu nokrišņu un sniega kušanas periodiem, jāapseko nogāzes un, ja nepieciešams, jālikvidē izskalojumu un erozijas kanālus, tos aizberot ar pieejamo grunts materiālu.

6.4.5.4. Izvērtējis Ziņojumā vērtēto mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības riska novērtējumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar mūsdienu ģeoloģiskā riska attīstību iespējamus faktorus, kā rezultātā Paredzētā darbības gaitā varētu attīstīties nobiru veidošanās, nogāžu un gravu procesi uz izstrādes karjera sienām vai mākslīgi veidotajām noņemtās segkārtas krautnēm, kā rezultātā nelabvēlīgu apstākļu sakritības gadījumā var tikt apdraudēta karjerā esošo darbinieku drošība vai attīstīties augsnes un grunts erozija Atradnei piegulošajos īpašumos. Tādēļ Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Karjera nogāžu, tajā skaitā nogāžu, kas Atradnes ekspluatācijas gaitā atradīsies zem gruntsūdens līmeņa, noņemtās segkārtas krautņu un iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu nogāžu slīpums jāveido atbilstoši to veidojošā materiāla dabiskajam nobiru leņķim. Nepieciešamības gadījumā izskatāmi un realizējami piemēroti nogāžu stiprināšanas risinājumi. Nepieciešamie nogāžu stabilitātes un stiprināšanas pasākumi jānodrošina arī rekultivējot izstrādātās teritorijas.
- b) Pēc spēcīgu nokrišņu vai kušanas ūdeņu perioda jānodrošina karjera nogāžu, noņemtās segkārtas krautņu un gatavā materiāla uzglabāšanas krautņu apsekošana un novērtēšana. Nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālus likvidēšana, tos aizberot ar pieejamo grunts materiālu.
- c) Jānodrošina piemēroti darba drošības pasākumi, iekļaujot tos karjera izstrādes projektā, piemēram, nosakot attālumu kādā strādā ekskavators, kas, atrodoties uz izstrādātās 1.kāples pamatnes, derīgo materiālu iegūst zem gruntsūdens līmeņa no izstrādes 2.kāples, vai kādā attālumā no karjera izstrādes 1.kāples pārejas zonas uz 2.kāpli drīkst pārvietoties cita karjera tehnika. Jānodrošina pietiekams pamatnes blīvums karjera izstrādes 1.kāples pārejas zonā uz 2.kāpli, lai tā būtu droša un tajā neveidotos nogrūvumi. Jānodrošina darbinieku instruktāža par paredzētajiem darba drošības pasākumiem un to ievērošana.

6.4.6. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un ainavu:

6.4.6.1. Paredzētās darbības ietekmē, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis Darbības vietā un tās apkārtne, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija un izmainīts teritorijas reljefs. Derīgo izrakteņu ieguve saistīta ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu pašteses ceļā, ierīkojot nosusināšanas grāvju sistēmu, kas var ietekmēt augsnes mitruma režīmu un tādejādi radīt izmaiņas Atradnei piegulošo teritoriju veģetācijā. Paredzētās darbības ietekmes uz Darbības vietai piegulošo teritoriju augsnes struktūras un mitruma režīmu

un veģetāciju sniegts jau šī atzinuma iepriekšējā nodaļā. Paredzētās darbības gaitā plānotā derīgo izrakteņu ieguve, iegūtā materiāla apstrāde (šķirošana, drupināšana, skalošana) un transportēšana ir saistīti ar paaugstinātu vides trokšņa līmeni, kas var nelabvēlīgi ietekmēt ne tikai apkārtējo māju iedzīvotājus, bet arī aizsargājamās putnu sugas.

- 6.4.6.2. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības gaitā tiks izmainīta esošās ainavas struktūra un paplašināsies derīgo izrakteņu ieguves platības, kuru līdz ar esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām papildinās arī atradnes „*Akmensdzirnavas*” plānotā ieguves platība. Lai gan Darbības vietas apkārtnē būtiskākās ainavas izmaiņas veiktas jau vēsturiski 1970-ajos gados, uzsākot intensīvu saimniecisko darbību, lai apkārtnes teritorijas sagatavotu derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguvei, izmaiņas esošajā ainavā, palielinot izstrādātās platības, tieši skars un būs redzamas Darbības vietai tuvāko viensētu – „*Īsiņi*”, „*Īsiņi 1*” un „*Īsiņi 2*”, iedzīvotājiem. Kritisks vērtējums no iedzīvotāju puses par jau esošo derīgo izrakteņu ieguvi un plānoto darbību saņemts arī Paredzētās darbības sabiedriskās apspriešanas laikā.
- 6.4.6.3. Tomēr Ziņojumā novērtēts, ka Darbības vietas un tās apkārtnē nav sastopamas ainaviski vērtīgas teritorijas un kultūrvēsturiski objekti, tāpat teritorijā nav nozīmīgu rekreācijas resursu, tādēļ Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes ainavisko vērtību nav vērtējama kā nozīmīga.
- 6.4.6.4. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Paredzētās darbības teritorijai nav aizsardzības statusa un tās tiešā tuvumā nav nevienas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi vai aizsargājami dabas pieminekļi. Dabas vērtību novērtēšanai Atradnes un tai piegulošajā teritorijā Ziņojuma izstrādes gaitā piesaistīti sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperti (turpmāk Eksperts vai Eksperti). Ekspertu atzinumi par Darbības vietas un apkārtnes bioloģisko daudzveidību un konstatētajām dabas vērtībām pievienoti Ziņojuma 4. un 5.pielikumā.
- 6.4.6.5. Atbilstoši Eksperta novērtējumam Atradnes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamu augu sugas, sugu dzīvotnes vai īpaši aizsargājami biotopi. Tāpat nav konstatēti aizsargājamiem mežiem raksturīgi struktūras elementi (aizsargājami vai lielas dimensijas koki, biokoki, ievērojams daudzums atmirušas koksnes). Paredzētās darbības teritoriju lielāko daļu (~95 %) aizņem dabīgi, bet cilvēku saimnieciskās darbības būtiski ietekmēti sausieņu, slapjajņu un nosusināto mežu un izcirtumu biotopi, bet tikai ~5 % veido antropogēni pārveidoti biotopi. Atbilstoši Eksperta vērtējumam Paredzētās darbības gaitā plānotā Atradnē esošo biotopu transformācija ir pieļaujama un būtiski nemainīs (nesamazinās) sugu un biotopu daudzveidību Darbības vietā un tās apkārtnē, kā arī neradīs negatīvu ietekmi uz apkārtējās teritorijas sugu un biotopu daudzveidību.
- 6.4.6.6. Eksperta atzinumā norādīts, ka 2012.gadā Latvijas Ornitoloģijas biedrība saņēmusi informāciju, par īpaši aizsargājamas putnu sugas ligzdas atrašanos netālu no Paredzētās darbības vietas. Ņemot vērā, ka 2012.gadā ligzdošana atrastajā ligzdā nebija sekmīga, tika pieņemts lēmums mikrolieguma izveidošanu pagaidām neierosināt un turpmāko ligzdošanas sezonu laikā apsekot, vai ligzda tiek apdzīvota. Tomēr kopš 2012.gada, kad par atrasto ligzdu tika informēta meža teritorijas apsaimniekotāja AS „*Latvijas valsts meži*” (turpmāk LVM), tā 500 m rādiusā ap konstatēto ligzdu noteica pagaidu aizsardzības zonu.
- 6.4.6.7. Ornitoloģijas Eksperts laika posmā no 2012. līdz 2015.gadam ligzdu apsekojis vairākkārt, kā arī apkopojis pieejamo informāciju par citiem veiktajiem ligzdas apsekojumiem. Atbilstoši Eksperta Atzinumam 2013. un 2014.gadā ligzdošana bijusi sekmīga pat pie patstāvīga traucējuma – derīgo izrakteņu ieguves, Atradnei blakus esošajā karjerā, kas atrodas ~130 m uz R no īpaši aizsargājamā putna ligzdas, kas eksperta vērtējumā ir netipiski toleranta uzvedība, ņemot vērā aktīvo darbību karjerā.

- 6.4.6.8. Tomēr, atbilstoši Eksperta vērtējumam, putnu tolerances sliekšnis (traucējumu apjoms, pie kura ligzda tiktu pamesta) nav zināms, tādēļ jaunu traucējuma avotu radīšana ligzdas tiešā tuvumā esošajās teritorijās jāvērtē ar piesardzību. Eksperts novērtējis, ka Paredzētā darbība pieļaujama tikai ievērojot sezonālus darbības ierobežojumus teritorijā 500 m rādiusā no ligzdas koka ligzdošanas laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, šajā laikā iegūtā materiāla izvešana atļauta pa īpašuma R un Z robežu.
- 6.4.6.9. Pamatojoties uz eksperta vērtējumu, Ziņojumā iekļauti Paredzētās darbības ietekmi ierobežojoši pasākumi, lai novērstu iespējamus traucējumus īpaši aizsargājamās putna sugas sekmīgai ligzdošanai. Proti, laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam 500 m ligzdas pagaidu aizsardzības zonā, kurā daļēji atrodas arī Atradnes teritorija, nav paredzēts veikt derīgo izrakteņu ieguves (rakšanas) darbus, iegūtā materiāla pārstrādes (šķirošana, drupināšana, skalošana) darbus un teritorijas sagatavošanas gaitā nepieciešamos atmežošanas darbus. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam, ievērojot ierobežojumus, nepieciešamības gadījumā ārpus aizsardzības zonas tiks veikti Atradnes teritorijas atmežošanas darbi vai derīgo izrakteņu ieguve (rakšana). Materiāla transportēšana šajā laikā tiks organizēta pa piebraucamo ceļu no atradnes ZR stūra.
- 6.4.6.10. Ziņojuma izstrādes un izvērtēšanas gaitā saņemti arī institūciju viedokļi par Paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām un plānotajiem ietekmes mazināšanas pasākumiem. Izvērtējot veikto novērtējumu, gan DAP, gan Pārvalde savos atzinumos par izstrādāto Ziņojumu sniegušas pozitīvas atsauksmes, norādot ka, ievērojot plānotos Paredzētās darbības ierobežojošos pasākumus, tā neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz dabas un ainavas vērtībām Darbības vietā un tās apkārtnē.
- 6.4.6.11. Arī Birojs, novērtējis Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus, secina, ka pie nosacījuma, ja tiek ievēroti Ziņojumā ietvertie Paredzētās darbības risinājumi un ietekmes uz vidi mazinoši pasākumi, kā arī Paredzētās darbības ierobežojumi, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās negatīvu ietekmi uz apkārtnes veģetāciju un īpaši aizsargājamā putna sugas ligzdošanas vietu. Atbilstoši novērtētajam, nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zona uz apkārtnes veģetāciju un dabas vērtībām varētu būt lielāka nekā aprēķinātā un šajā atzinumā iepriekš definētā hidroloģisko izmaiņu ietekmes zona ar platību 0,7 – 1,2 m², kuru no apkārtējās teritorijas norobežo labi izteiktie un šajā atzinumā iepriekš minētie robežnosacījumi, un nav sagaidāms, kas susināšanas ietekme izpaudīsies tālāk par 100 – 150 m no plānotajiem nosusināšanas grāvjiem un atstās būtisku ietekmi uz apkārtnes veģetāciju uz A no Atradnes. Tāpat nav sagaidāms, ka, ievērojot LVM noteikto 500 m aizsardzības zonu un ornitoloģijas Eksperta rekomendētos sezonālos Atradnes izstrādes un materiāla transportēšanas ierobežojumus, kurus pozitīvi vērtējusi arī DAP, Paredzētā darbības varētu negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās putna sugas sekmīgu ligzdošanu tā ligzdošanas vietā netālu no Atradnes teritorijas, tādējādi neatstājot negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamās putnu sugas populāciju. Ņemot vērā, ka Darbības vietā un tai piegulošā teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sugas vai biotopi, īstenojot Paredzēto darbību netiks ietekmēta apkārtnes bioloģiskā daudzveidība. Sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās pastāvīgu ietekmi uz apkārtnes ainavu, jo uzsākot Paredzēto darbību, paplašināsies ieguves teritorijas, bet, veicot Atradnes rekultivāciju veidojot ūdenstilpes, tiks izveidota jauna ainava, kas atšķirsies no esošās. **Izvērtējis Ziņojumu un iepriekš minēto informāciju, Birojs secina, ka Ierosinātajai ievērojot un īstenojot Ziņojumā paredzētos vai līdzvērtīgus Paredzētās darbības īstenošanas risinājumus un risinājumus ietekmes novēršanai un mazināšanai, nav pamata aizliegt īstenot Paredzēto darbību. Tomēr Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Paredzētās darbības realizācijas gaitā jāievēro un jānodrošina jau Ziņojumā iekļautie Atradnes izstrādes, derīgo izrakteņu ieguves, pārstrādes un transportēšanas risinājumi un ierobežojumi, kas paredz, ka Atradnes tuvumā esošās īpaši aizsargājamās ornitofaunas aizsardzībai laika posmā no 1.februāra līdz 30.jūnijam tajā Atradnes daļā, kas atrodas īpaši aizsargājamā putna sugas 500 m aizsardzības zonā, nav pieļaujama ne teritorijas sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei, ne derīgo izrakteņu ieguve, ne pārstrāde. Materiāla transportēšana minētajā laikā pieļaujam pa piebraucamo ceļu no atradnes ZR stūra.
- b) Paredzētā darbība nedrīkst negatīvi ietekmēt piegulošajā teritorijā esošās īpaši aizsargājamās putna sugas ligzdošanas vietu sekmīgas ligzdošanas nodrošināšanai. Paredzētās darbības gaitā jānodrošina visa veida ietekmes, kas Paredzētās darbības gaitā varētu radīt būtiskus traucējumus īpaši aizsargājamās putna sugas pastāvēšanai šajā teritorijā, mazinošu pasākumu īstenošana, vienlaicīgi rēķinoties, ka konkrētajai ligzdai pašlaik noteiktais LVM aizsardzības režīms un statuss var tikt izmainīts.
- c) Jānodrošina pakāpenisku Atradnes rekultivāciju, tajā skaitā jānodrošina arī nepieciešamie drošības pasākumi, kas saistīti ar rekultivētās teritorijas turpmāku izmantošanu, un iekļaušanos apkārtējā ainavā. Paredzētais Atradnes teritorijas rekultivācijas plāns jāsaskaņo ar atbildīgajām institūcijām.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, transportēšanas ietekmes, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamo dabas vērtību un ainavu aspektā, kā arī ņēmusi vērā summārās ietekmes, kas Darbības vietas apkārtnē radīsies no Paredzētās darbības kopā ar jau esošas derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas ietekmi no apkārtnē esošajām atradnēm. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tai pat laikā ir jānodrošina Ziņojumā paredzētos (vai tiem līdzvērtīgus) risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama, ja tiek saņemts paredzētās darbības akcepts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Direktors

A. Lukšēvics

2016.gada 15.aprīlī

